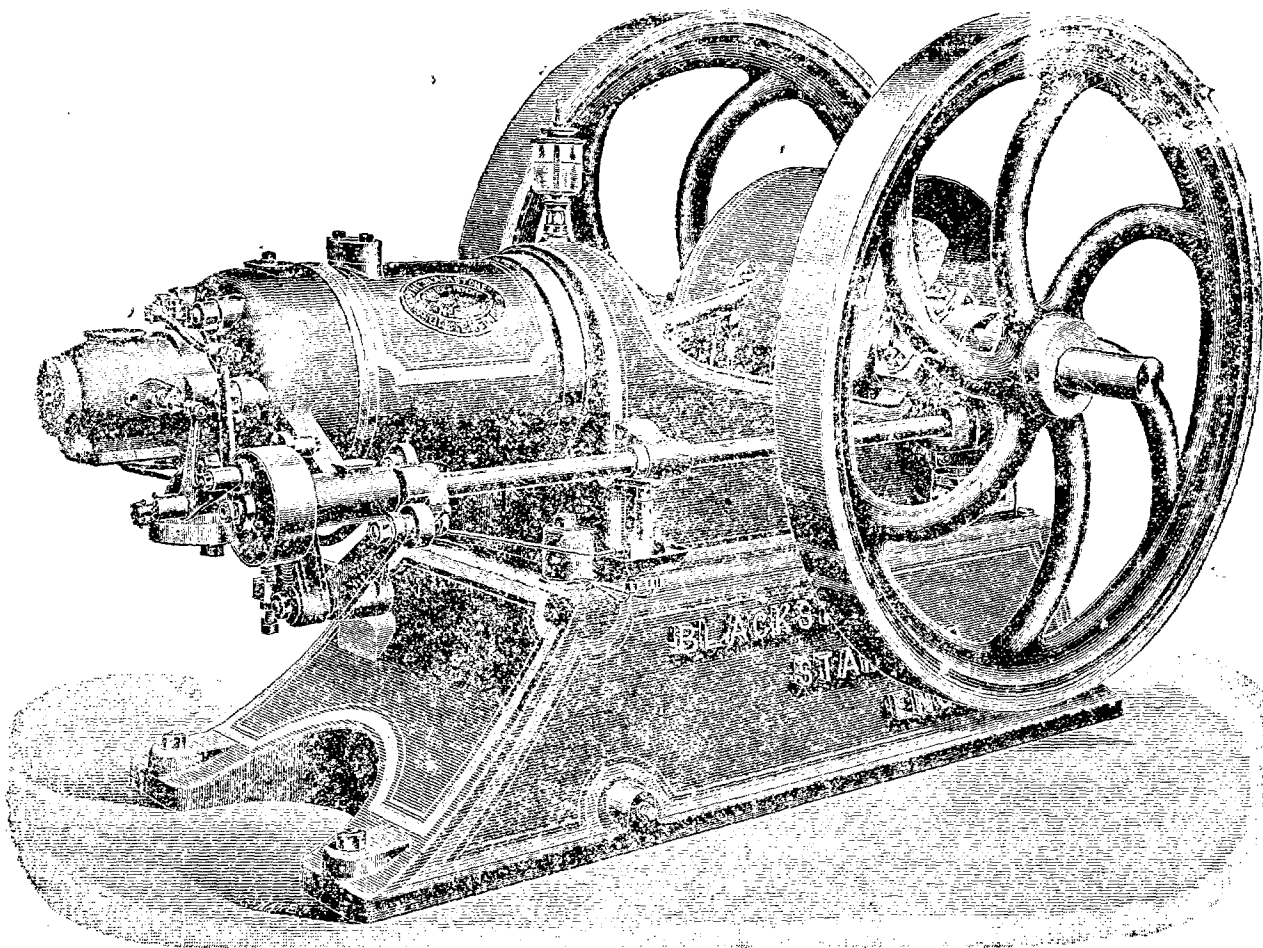

3466

(వ తి ది న ము వ క టిం వ ర బ డు ను

VO. 6, చెన్న పట్టణము 1919 వ సం॥ డిసెంబరు నెల 23 వ తేది మంగళవారం NO. 219
సంపుటము. ౬ సీ ధా ర్థి నా మ స ం వ త్స రి పు వ్య మా వి శు ద్ధ క థ మ గ. సంచిక ౨౧౯

బ్లాక్ స్టోను ఆయిల్ ఇంజనులు.

కిరసనాయిలు, క్రూడు ఆయిలు మున్నగు చమురుల నువయోగించి పనిచేయునట్లు తయారు చేయబడినవి.

ఈ రాజధానిలో అనేకమైన బ్లాక్ స్టోను ఇంజనులు పనిచేయుచున్నవి. యజమానులకు మంచి తృప్తినిచ్చినవి. పూర్తియైన వివరములకును ధరలకును నేడే మాకు వ్రాయుడు.

సోలు ఏజంట్లు :

మార్షలు నన్ను & కో., (ఇండియా) లిమిటెడ్,

1806

ఇంజనీయర్లు

నెం. 9, సెకండులైను బీచ్, మద్రాసు.

బొంబాయి, బెజవాడ, లాహోరు, తంజావూరు.

అమృతాంజనము

తలనొప్పులకు క్రసిద్ధి కెక్కినది. ఇతర వివిధమైన నొప్పులను కూడ మా అమృతాంజనము వాడి సంతోషాత్రమున నయముగను.

మలభ వెల 0-10-0 అణాలు.

మోహినితైలము రు 0-12-0
శామర తైలము 0-6-0
దంతచూర్ణము 0-2-0

అమృతాంజనం డిపో,
6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు

శ్రీరేణులయిన గోపాలకృష్ణ గోకతాకరి చ.స్థాని
రంగుల చిత్ర పటము
ప్రతి 1-కి 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0.
వి. పి. భిర్యులు ప్రత్యేకము.
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,
పోస్టు బాక్స్ 212 మదరాసు

మా తేలుమందు అన్ని మందుల కంటె మిక్కిలి చురుకుగా పనిచేయును. వెల 0-8-0.

10%, ఫోకోడుపోర్టు, బొంబాయి, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

తామర తైలము
తామర, తీట, గజ్జికి, మంచిమందు
బట్టి 1-కి అ. 6. 12-కి రు. 8-12. 100-కి రు. 25.
విశేషము:—పురుగుల జంపి చెడిపోయిన చిర్రుముకు నుంచి స్థితిలోనికి తెచ్చుట అయియున్నది. ఇందులకు చేయవలసిన వైద్యము:—1. మందు లోచర్మములోనికి పోవుమును. 2. పురుగుల జంపు మందును వాడవలయును. 3. పురుగు తిరిగి పుట్టకుండా చేయవలయును.
గుర్తులు:—దురద, ఉంగరములకంటి చుట్టు, పోడులు, రసికాయలు, కంఠ్రుకలు ఊడిపోవుట మొదలగునవి. కొంచెముగా లేచి కిరీరమంతట వ్యాపించి నీ వివర్ణుని లో పిర్చుదును.
అమృతాంజనము డిపో - బొంబాయి, మద్రాసు.

ఆంధ్ర దినపత్రిక చందా.

12 మాసములకు	18-0-0
6 మాసములకు	9-0-0
3 మాసములకు	4-8-0
1 మాసమునకు	1-8-0

ఆంధ్ర వారపత్రిక చందా

12 మాసములకు	5-0-0
-------------	-------

కొరతాంబు:—ఇది శ్రీధర్మబోధిని మను గాంధీగారి ఆంధ్ర జాతిపితరులమును వెల 0-1-0 పోస్ట్ ఫ్రీ మును. సంఘాదురాచార సంస్కరణమునకు మార్గ మిందుగా చూపింపి ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

డిసంబరు 15-న తేదీని క్రీ.పూ. సార్వభౌమము
 యొక్క ప్రాసాదమును జనరలు బూత్ గారి నాదరించిరి.
 సేనాని రాబోవు జనవరి 15-న తేదీని క్రమవంశ
 సోకమారు యొక్క రాజయియున్న మైసూరులో
 చేరగలరు.

భారత ప్రభుత్వ శాసనము.

జాయంటు కమిటీ సవరణలు

(నిన్నటి కరువాయి)

క్రొత్త రాష్ట్రములు: వెనుకబడిన ప్రదేశములు.

XV (1) భారత రాజ్యాంగములో యింతవరకు బొంది రాజప్రతినిధి (క్రొత్త రాష్ట్ర)మును నిర్ణయించుచు, లేక గవర్నరు రాష్ట్రమును విభజించి దానిని డిప్యూటీ గవర్నరు పాలన నునకుంచుచు. అట్టి రాష్ట్రమునకు 1916 సంవత్సరపు శాసనముగాని, యాదానముగాని కలయు సవరణలతో అనుకూలము చేయుటకు రాజప్రతినిధి కధికారము కలదు.

(2) (బిటిఎం ఇండియాలోనున్న యేభాగమునైనను "వెనుకబడియున్న ప్రదేశము"గా రాజప్రతినిధి ప్రకటించి, భారత సామ్రాజ్య శాసనసభవారి ఆదేశములతో లేన యిష్టముకల్పించి వానిని ఆ ప్రదేశములకు వర్తింపరాదని ప్రకటించుచున్నాడు.

XVI (1) ఈ ఆట్ట లేక పూర్వము రాజప్రతినిధికిని, గవర్నరుకును నుండేది అధికారమునుబట్టి చేయబడిన కార్యములను శాస్త్రానుసారముగా విచారింపరాదు.

(2) ఈ ఆట్ట ప్రకారము చేయబడిన నియమములు, 1916 సంవత్సరపు శాసనములోని 65 వ శ్లోక ప్రకారము సామ్రాజ్య శాసనసభవారి, రాష్ట్ర శాసనసభవారి చేయబడిన నియమములకు అవరణ యోగ్యములు కాకుండగ చేయవలెను. అట్టి నియమములు ప్రజాశాంతిని దెబ్బతీయునట్లు సంబంధించుచున్నచో కారణముచే నవి శాస్త్రానుసారములలో విరుద్ధమైనవిగా ప్రకటించరాదు.

(3) సభాపతిగారు గవర్నరుగాని, మంత్రుల సమేతుడైన గవర్నరుగాని చేయు నుత్తరువును శాస్త్రానుసారములలో విరుద్ధమైనదిగా ప్రకటించరాదు.

II భాగము

భారత ప్రభుత్వము - సామ్రాజ్య శాసనసభ

XVII ఈ ఆట్టలోని నియమములకు లోబడి సామ్రాజ్య శాసనసభయందు రాజప్రతినిధియు, రెండు సభలను నుండును: అనగా స్టేటు కవున్సిలు, శాసనసభ అని అర్థము.

ఈ రెండు సభలను ఆమోదించిన గాని యెట్టివిల్లుక శాసన రూపము దానివలెను.

స్టేటు కవున్సిలు

XVIII (1) స్టేటు కవున్సిలును రాజప్రతినిధియు, కార్యదర్శిగారును కవున్సిలును, 1916 శాసనప్రకారము చేయబడిన నియమానుసారముగా ప్రజలచేగాని ప్రభుత్వము వారిచేగాని నియమములను సభ్యులుగ నుండును.

(2) స్టేటు కవున్సిలులో 60 మందికంటె ఎక్కువ కాకుండగ సభ్యులుండును.

(3) స్టేటు కవున్సిలు సభ్యులలోనుండి, తాను తెలుపునట్టి స్థితిగతులలో అధ్యక్షుని నుండువారిని నియమించు అధికారము రాజప్రతినిధి కలదు.

(4) రాజప్రతినిధి స్టేటు కవున్సిలులో నుపస్థాపించుచున్నాడు. అందుల శాసనసభ సమావేశమవుచున్నాడు.

శాసనసభ.

XIX. కార్య దర్శిగారు సభ్యులును, 1916 సంవత్సరపు శాసనమునుబట్టి ప్రజలచేగాని ప్రభుత్వమువారిచేగాని నియమములను శాసనసభయందు సభ్యులుగ నుండును.

(2) శాసనసభయందు 120 మంది సభ్యులుండును. ప్రజానియమములను 40 మంది ముందుగా, వీరిలో 26 మంది అధికారులుండును. ప్రజానియమములను 80 మందియుండును.

1916 శాసన ప్రకారము చేయబడిన నియమానుసారముగా యీ సంఖ్యలు 100 కి 50. మించునకంటె కృత్రిమముగా రాదు. ఈ సభా సభ్యుల మొత్తపు సంఖ్యలో 2/3 వంతు ప్రజానియమములను నుండునట్లుగాని, ఇతర సభ్యులలో 1/3 వంతు అధికార సభ్యులుండునట్లుగాని యీ సభా సభ్యుల సంఖ్యను మార్చుచున్నాడు.

(3) రాజప్రతినిధి యీ సభను సమావేశపరచి, ఉపసమించుట కధికారము కలదు.

శాసనసభాధ్యక్షుడు.

XX (1) శాసనసభాధ్యక్షుడు ఈ సభ మొదట సమావేశమైనప్పుడుండి నాడును సంవత్సరములకురాజప్రతినిధిచే నియోజితుడగుచుండును. అటుపిమ్మట రాజప్రతినిధి ప్రకటించి, శాసనసభవారిచే వెన్నుకొనబడినవారధ్యములకు నుండును.

నాల్గవత్సరము లగునప్పటికి శాసనసభాకాలపరిమితి యింతకు పూర్తి కాకున్నచో, అది పూర్తియగువరకును రాజప్రతినిధిచే నియమితుడగు వారి డిప్యూటీగారిచే నుండును.

(2) అధ్యక్షుడు లేనప్పుడు, అదనపుయందుంటుండు కొక డిప్యూటీ అధ్యక్షుడు నుండును. ఈతడు శాసనసభవారి వెన్నుకొనబడును. ఈ నియమమును రాజప్రతినిధి ఆమోదించవలెను.

(3) రాజప్రతినిధిచే నియమితుడైన అధ్యక్షుడు, ఈ శ్లోక ప్రకారము ఎన్నికయ్యెప్పుడు డిప్యూటీగారిచే తనవదలియిండును. ఈలోపున వారిని రాజీనామా నీయమయ్యును; లేదా రాజప్రతినిధిచే తొలగింపబడుచున్నాడు.

(4) ఎన్నికొనబడిన అధ్యక్షుడును, డిప్యూటీ అధ్యక్షుడును శాసనసభాసభ్యులను పోగొట్టుకొనిపోతే తమ తమ పదవులను పదవికొనవలెను. వారిలోపున తమవదలుటకు రాజీనామా నీయమయ్యును. లేక శాసనసభవారి రాజప్రతినిధి అనుమతితో నాకరీ రాజము గావించి వారిని తొలగింపబడుచున్నాడు.

(5) రాజప్రతినిధిచే నియమితులగు అధ్యక్షునకు లేక వాని రాజప్రతినిధి నిర్ణయించవలెను. ఎన్నికయ్యెప్పుడును డిప్యూటీ అధ్యక్షునికిని లేకములను శాసనసభవారి నిర్ణయించవలెను.

ఈ సభల కాలనిర్ణయము

XXI. స్టేటు కవున్సిలు అయిన వత్సరములును, శాసనసభ మూడువత్సరములును నుండును.

(1) ఈలోపున వీరిలో దేనినైనను తొలగించుటకు రాజప్రతినిధి కధికారము కలదు.

(2) ఉపసమని నియమించుటకు రాజప్రతినిధి యీ కాలపరిమితిని మార్చువలెను.

(3) వీరిని తొలగించిన అనంతరములోపున వీరి వరల సమావేశ మగునట్లు రాజప్రతినిధి యేర్పాటు గావించవలెను.

(4) ఈ సభలు సమావేశమగు కాలమును ప్రదేశమును రాజప్రతినిధి నిర్ణయించవలెను. అట్టి సభలను ఆపివేయుటకు నుండే పరికరకారములకు.

(5) ఈ సభలు, తమ తమ అధ్యక్షులచే ఆపివేయబడుచున్నాడు.

(6) స్వనియమములును ఆధిక సంఖ్యలకు ఆర్థిక సాయముచే నిర్ణయించబడుచుండును. సమావేశమొట్టు వచ్చిన యెడల అధ్యక్షుడు తన యిష్టమువచ్చినట్లు నిర్ణయించవలెను.

(7) ఈ సభలలో ఖాళీలున్నను సభాధికారముగలగు (సశేషము)

సంధి మహోత్సవములు

మోపిదేవిలో కొదాని న్యాయాధికారులు రావుగారి యాధిపత్యమునను, భూమిపూజిలోను, వీరమనూలోను, అమలాపురములో, రామచంద్రపురము తాలూకా పేటలో కొండే పూడి కృష్ణమూర్తి పంతులుగారి యాజమాన్యమునను, బంగా రెడ్డిగూడెములో గాది వెంకటకృష్ణమూర్తి పంతులుగారి యాజమాన్యమునను, అదిపూడిలో వాణిగ్రంథాలయ వత్తునను ఎర్రగోటి రెడ్డిగారి యధ్యక్షతక్రిందను, కారె పూడిలో మర్రిమెడ వసుంధరరావుగారి యధ్యక్షతక్రిందను, వెదురుపాకలో సనాథి సభ్యుల సభాపక్షమునను అప్పల శంకరమూర్తిగారి యాజమాన్యమునను, అంతర్వేదిపాలెములో కారదావిలాస గ్రంథాలయ వత్తునను గారెపల్లి వెంక

శేషమూ గారి యధ్యక్షతక్రిందను, తిత్తూరు తాలూకా గుడిపాటిలో ప్రాథమిక పాఠశాల వత్తునను, ఒకరు ఆర్. వెంకటవరసయ్యగారి యధ్యక్షతక్రిందను, చంద్రగిరి తాలూకా మంగళంపేటలో గెడ్డంపిద్దప్పగారి యధ్యక్షతక్రిందను లెంగునూరు గాయకగ్రామటి విద్యాసంఘముందు కోనూరు రామానందయ్యగారి యాజమాన్యమునను, కవులిరెండున సగరము నుల్పారావు పంతులుగారి యాజమాన్యమునను సంధి మహోత్సవము లక్ష్మీకృష్ణమూర్తిగారి జరిగినట్లు తెలియచేయుచున్నది.

ఉచితము ! Free !! ఉచితము !!!
సర్కారునుండి రిజిస్టరు చేయబడిన సం 253

అనాస్థానపునందు చేవ్రాలుముద్ర గల్గిన రసీదు:—ఈ మామ్రైరెండు మాత్రము గు బాట్లలకు గొను వారి కివ్వబడును. ఈ మాత్రము నేమిచి గుణ మగునదని యెడల ఈశ్వరసాక్షి ఆరసిననుండు చేవ్రాలు చేసి 1 మా నములోగా వాతను పంపితే వెలను వాతను పంపుతాము. ఈ ప్రతిజ్ఞను మేము రాయుటకట్టి చేయుచున్నాము.

గుల్షన్ జోబ్ బాం.

క్రైస్తవశాసనము ! భాతుపాస్తకము !! శోగనివారకము !!!

ఈ మాత్రము మొదటిదినమే ఆశ్వర్యమగు గుణములను గనుకలుచును. చిక్కినదవలె బుట్టితేసి నిగనిగ మెలుకు చేయును. శరీరముందు మృత్తికల్పి వీర్యవృద్ధిచే నుభవింపనిచ్చును. నడుమనొప్పి, వాయువు, క్షయము, క్యాసము, దగ్గు, కడుపునొప్పి, అజీర్ణము, మలబద్ధత, జ్వరములు, మూలవ్యాధి, మేహరోగము, మూత్రరోగము, స్వప్నమందలి (సానము, స్త్రీలపదరము, కాలము కిప్పి ఋతువగుట వీటిని సమూల వాగముచేసి రక్తవృద్ధి ము కుద్ధిము చేసి చక్కవంబునగా నులను నశింపజేయును వెల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-0-0, 2-కి రూ. 2-10-0. కి. 4. వెలు. ఏజెంట్లు కావలెను. (1728)

డీ గుల్షన్ జోబ్ బాం కంపెనీ, బొంబాయి 3.
The Gulshan Johani & Co., No. 3, Nagdevi Street, Bombay

ఆరోగ్యభాగ్యము

దీనిని పొందు సన్మార్గమును బట్టి జీవనాశ్రయమును బలమును ఆయుర్వేదసాగ సుగ్రహమును

706 **వైద్య విద్య**

అను గ్రంథమును చదువును. 1) శుం, ఉపాధివృత్తి.

రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ,

27, చివాలావారు, మదరాసు

ఇప్పుడే **ఫౌంటెన్ పేనాలు** వచ్చినవి.

బ్లూ కలర్ రు. 8-4-0	వర్మిక్లెడ్ నం. 210	రు. 8-8-0
స్టాక్ రు. 6-4-0	డిబ్బో 205	2-8-0
వాలెట్ మెక్ 6-8-0	డిబ్బో 200	1-12-0

గిరి బ్రదర్సు, స్టేషన్ రోడ్డు, బ్రెస్లి కేక్, మదరాసు.

(579) **లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బా**

1000 రూపాయల బహుమాన మివ్వబడును.

మీరు బలహీనులుగా నున్నారా? అయితే డి. మన్నాలాల్ గారిచే కయారు యిచ్చిన లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బాను నేమిచండి. దీనిని నేమిచివ యెడల భాతుపత్తి, రక్తపుష్టి, విశేషబలము, అకలియెక్కువ మొదలైనవి కలుగును. కృష్ణపులికము, భాతువు మూత్రములో కలిసిపోవుట, నీరుచురుగు, బహు మూత్రవ్యాధి మొదలగునవి మానెను. దీనివలన మంచుగుణము పొందిన ఆ శేకలు రంగోల్, పివాంగ్, సింగూర్, సిలాన్, అఫ్రికా, కలకత్తా, బొంబాయి, మదరాస్ ఈ ప్రాంతములనుండి బహుమానవత్తికలు విశేషముగా పంపియ్యబడును. కావలసినవారు అర్హతాస్థానపును బంపినచో, బహుమానవత్తికల కాపీ పంపుచుండు. ఇది అబద్ధ మని యజ్ఞాపరచుచువారికి పై కనకమునియందు బహుమానము ఇయ్యబడును. అట్లు నిరాశరించిపో వోర్మములముగా పొందవచ్చును. భాతువును కొనుగోవుడు 'డి' మన్నాలాల్ అనియందుట మంచి తీసికొనవలెను.

అనువాసవత్తిక పార్కులలోగూడ వంబుడును. ఏజెంట్లు కావలసి నున్నది.

15 తులాల డబ్బీ వెల రూ. 2-0-0. తపాల ఖర్చులు 1-కి 0-8-0, 2-కి 0-12-0.

డి. మన్నాలాల్, డిల్లీ వెదుల్లు, సాలామిసిరి మురబ్బాడిపో, బెంగుళూరు సిటీ.
D. Mannalal, Salamisri Depot, Bangalore City.

స్వరాజ్యమునకు స్వదేశీ వ్రతము సాధనము

మహర్షి గంధగారు

మహర్షి గంధగారు 'యోగు ఇండియా' కత్రియందు యీ విషయమై ఇట్లు వ్రాయుచున్నారు.

మనము ఆర్యంతో ఆర్యతో ఎదురుచూచుచున్న సంస్కరణముల వల్లమును కొడికాలములోనే పూర్తిమీటు సధనములు ఆమోదించెదము. మూఁకానవసరముల క్షిప్రకాలములోనే సమాజే పరిపూర్ణము. ఈ సంస్కరణముల విషయమై మిక్కిలి శ్రద్ధ పుచ్చుకొనెద సని రాజ్యసలిసిధిగారు కూడ చెప్పి యున్నారు. ఈ విషయము అంత ముఖ్యము కాదని కా అభిప్రాయము. అందుచేతనే నేను దీనిపై నెట్టి అభిప్రాయములను ప్రకటింపలేదు. ఇట్టి విస్ఫోటన సంస్కరణములు ఉత్పన్నములు కలిగింపవు. కావున మన మందరము యీ సంస్కరణముల వలన ఎంతలాభము పొందగలమో అంతలాభము పొందవలయును చేయునలెను.

స్వదేశీ వ్రత స్వీకరణమే 'హిందూ జాతీయత' ప్రస్తుతము కావలసిన ముఖ్యసంస్కరణము. మనము తరివల్లంప కలసిన సమయము మన మెట్లురాజ్య భారము నిర్వహించకల యుననుటకాదు. కాని దీనికూడను, కట్టుకొనగుడ్డములభింక గల సంవిధానమును మోజొందుటయే ముఖ్యోద్దేశ్యము. దిగు మతిచేయుటైన గుడ్డము కొనుటకు 1918 సంవత్సరము మనజేర్చుట, ఆరువదికొట్ల రూప్యములు కట్టయె పర ది రి. ఇజ్జతియుగ మనము పరజేర్చుట గుడ్డలను కొనుచున్నయెడల మనము మనజేర్చు నేకగాండ్రకు 60 కొట్ల రూప్యములు కట్ట యు కలగవలసినవా రగుచున్నాము. ఇట్టి పరిస్థితులలో యీ జాతీయ అసేతులు ఏవయినా లేక ఆలివే కృషియ మున్నారని విషయము ఆశ్చర్యజనకము కాదు. మధ్యతరగతి వారికి తినుటకు తగినకూడులేదు. సంస్కరణములు యీవిషయ సమగ్రము పరిష్కరింపకలవు. అయితే స్వదేశీ వ్రతము ఇప్పుడే యీ సమస్యను తరివల్లంపించును.

పంచాలు వేళము చూచిన నాకు వైశ్యము కలగుచున్నది. పంచాలు నుండర వారియలులు ఇంకను నేర్పుకలవారుగా నున్నారు. వారు నూలుగడుపుట వురుకలేదు. వారు నూలు ఉండలగుడుతుండుట చూచిన ఎవరికి కుంహోమము లుగడగి వీరికి వడకుటకు సావకాశమున్నవనియు వీరు వడుకు నూలుయంత్రమునందు వడుకునూ అకన్న మేలుగా నుండుననియు దీని చెప్పచున్నారు. మన పూర్వీకులు విశేషముల నరుదలను కొనకయే వస్త్రములను ధరించుచుండిరి గదా!

మనము ఇప్పుడు శ్రద్ధపూర్వకముగా యెడల యీ సేత పరిశ్రమ నశించును. వ్యతిరేకములు చేతితో వడసిన నూలు తక్కువ అగుచున్నది. దీనివల్ల స్పృహ యుల యందు సోమంకినము బీదతనము అధిక మగుచున్నది. శ్రీమదమక కుండుటచే కర్మ సంభావనలతో కాలక్షేపము చేయుచున్నారు.

ఇట్టి దుస్థితి తొలగించుట మన ముఖ్యోద్దేశ్యము. ప్రతిగృహస్థుడును తనయింటియందు ఒకనూలు కుడుకు రామ నూలుచి శ్రీలకు నూలుగడుకువిధము నేర్పవలెను. ఇదియే ప్రతిగృహస్థుని ముఖ్యధర్మము ఇట్లైన ప్రతిదినము కొన్నిటకు గజముల నూలుకడకలడునుగదా! ఇట్లు వడకలడిన నూలుతో చేయబడిన వస్త్రములనే ప్రతిగృహస్థుడును ధరించిన హిందూ జాతీయతకు గొప్పతనకారము చేసినవారయ్యెదరు.

చేతిపరిశ్రమలు కృద్ధి కానియెడల, రయితులను వెళ్ళు నట్టులు కలగును. భూమిలోవచ్చు వయలడికట్టియే ఆడు దిగింపకలడు. ఆరసికి తోడుగవోక పరిశ్రమ ఉండవలెను. నూలుగడుకుటయే ముఖ్యమైనట్టియు చతుర అయినట్టియు, లాభకరమైనట్టి పరిశ్రమ.

ఇది ఒక గొప్పమార్పు. స్వరాజ్యప్రాప్తికి స్వదేశీ వ్రతా వలంబనము ముఖ్యసాధనమని నేను నమ్ముచున్నాను. విశేషములకు పంపిండుచున్న 60 కొట్ల రూప్యములు, యీ జాతీయ చేతిపరిశ్రమల అభివృద్ధికి వ్యయపరచిన యెడల మనజేర్చునాకు మిక్కిలి లాభము కలగును.

ఆర్యపురుషులగు సంస్కరణ "స్వరాజ్యముపొందువరకు నేచియుండుదు. అప్పుడు శ్రీమదమక నక్కిరయే లేదు. మన పరిశ్రమలు ప్రభుత్వమువారిచే పోషించండి కృద్ధి చెందగలవు. కాన నేచియుండుదు" అని చెప్పచున్నారు.

ఈవాదమునం దనేకదోషములున్నవి. హిందూజాతీయత అంత కాలము నిరీక్షించుటకు వీలులేదు. ప్రభుత్వపాపములను గుడ్డలధర తగ్గకరదుగదా! ప్రభుత్వపాపములన్నిటి ఆలివే కృషియ బీదవారి కట్టిలాభమును కలగనేరదు! చేతిపరిశ్రమలు అభివృద్ధి అయినగాని రైతులు నుభింప కాలము ప్రభుత్వ పాపములన్నియు లేకున్నను చేతి పరిశ్రమలను అభివృద్ధిపరచుట మనముఖ్యోద్దేశ్యము, ధర్మము.

యంగ్లము జరుగుచున్నప్పుడు ఇంగ్లాండు, అమెరికా యందు పడనలు కట్టుబడిన. కార్మికులు అసేతులు పనిచేసి, మిక్కిలి క్షిప్రకాలములోనే అసేతదనము కట్టుబడిన. వీరిక గల ప్రతి పురుషుడు, స్త్రీయును తోటాకు కొన్ని గంటలకాలము నేయనట్లు చేయవలెనని నా అభిప్రాయము. నేతపని నేర్పు పాఠశాలలను స్థాపించ ప్రయత్నింపవలెను.

యంగ్లకాలము అభివృద్ధిచెందిన యీ సమయ పరిష్కరింపవలెను. యంగ్లకాలమున 60 కొట్ల రూప్యములు బీదల గృహములయందు పంచివెట్టబడెను. యంగ్లకాలమున 60 ధనము కలియ కొందరవద్దనే చేతును. ప్రస్తుతపును క్షిప్ర అధికమగును. గాని నివారణముకాదు.

సయ్యదులహమ్మదుమిమోరియలు ఆటలు

అయ్య, ఏలూరులో వ్యాపారసంఘమువారిచే ఏ రాటుచేయబడిన వ్యాపారవ్యక్తిలకు డిసెంబరు 26 వ తారీఖున ఉదయమునండి ప్రారంభ మగును.

మోతేవారి మిల్లుగొంతులలో పెన్నీను సింగిల్ను, దబుల్ను, బ్యాడ్ మింటును, కుస్తీయున్న; రైలువైపున వద్దనున్న మైదానములో మధ్యాహ్నము ఫుట్ బాలున్న, మోతేవారి నర్సియలో చతురంగపు ఆటయున్న జరుగుట గాన తాము దయచేయ ప్రార్థింతుము.

క్రికెటు జరుగవలదు కాలము

1. పెన్నీను సింగిల్ను, పెన్నీను దబుల్ను, బ్యాడ్ మింటు, కుస్తీ ఇవి యన్నియు అనుదినమును ఉదయము 6.45 గంటకు సరిగా ప్రారంభింపబడును. ఆనక్రికెట్లో తెలియపలపిన సాయంకాలపు పెన్నీను ఆటలు గంట 8.45 వనుండి జరుగును.

2. ఫుట్ బాలు క్రీడినమున- మైదానములో సాయం కాలము గంట 2.45 వనుండి ఆరంభము. డిసెంబరు 30 వ తేదీని మాత్రము గంట 2.30 లకే ప్రారంభమగును.

3. మైదానము పంచెయు యీ నెల 31 వ తేదీని మధ్యాహ్నము గంట 3 లకు మైదానమునందు జరుగును.

4. చతురంగము అనుదినము యీ నెల 28 వ తేదీని గంట 11 లు లగాయకు మోతేవారి నర్సియలో ఆరంభము. కుస్తీ (విద్యార్థులకు మాత్రము), చతురంగం మైదానములకు క్రీడి చేయునములు డిసెంబరు 26 తేదీలోగా చేరవలెను.

ఏలూరు. కళా నుల్లూరాపు, 12-12-19 కార్యదర్శి.

దేశ నాయకులకు స్వాగతము.

విజయవాడ.

అయ్య! ఈ డిసెంబరు 18 దిని విజయవాడ పుర జనులు ఆంధ్రనాయకులగు దివాను బహదూరు మోచర్ల రామచంద్రరావు కంతులుగారు పి. చెంచయ్యగారు. డి. రామచంద్రరావుగారు మొదలయినవారల కమితానందముతో స్వాగతం బొసంగిరి. మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు మ. కా. అయ్యజేతర కాశీశ్వర రావుగారు తమ యింటివద్ద నీ నాయకులకు మతికొందరు మిత్రులకు ఫలాహారాదు లొసంగిరి. సాయంకాలము 6 గంటలకు ఎడ్వర్డు పురమండలమున నొక బహిరంగసభ జరుపబడి యందు గౌరవనీయులగు కొందా మెకటెప్పయ్య పంతులుగారి యాధిపత్యముక్రింద మన నాయకులకు స్వాగత మిచ్చబడినది. తరువాత నీనాయకు లొంగు జేతంబున వారివారికిం గల యనుభవములం దెలుపుచు మన కృతజ్ఞతలు గర్వవాంఛనముగూర్చి మాన్వలించిరి. అనంతరము వారికి వందనములతో సభముగి నెను. అనందర్ప మన మ. రా. కాశీశ్వరరావుగారి గృహమున నాయకులకు స్వాగత మిచ్చుచు మ. రా. జేతరకొండ జగన్నాథ రావు గారు కొన్ని వద్యములు ఆకుధారగా రచించి జదివించిరి. దేవవాడ కురుమద్దాలి కొండమరాజు.

NATURAL. OIL PAINTINGS

AND

LIFE LIKE

Bromide Enlargements

A SPECIALITY

AT

A. RATNA & CO.

157, Broadway, MADRAS.

TelePhone No. 620.

Post Box No. 116.

Telegraphic Address:

'RATNACO,' Madras.

న మ క ము

బంగారు, వెండి, రత్నముల

నగలును, ఇతర వస్తువులను

వాటిను యచ్చిన వుచ్చుకొని వైకము ఇవ్వబడును.

ఉమిడి - రామయ్య శెట్టి,

గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,

25, చెనాబజారు, మదరాసు.

నగలు వాణ్యముగాను, పూచీతోడను ముద్దెన పర లకు తియ్యబడిన పిక్రయించుట వలంబును. తియ్యబడిన తనివాటిని అతిక్రమముగా అగ్రరుమేరకు తియ్యబడిన ఇవ్వబడును. ఒకసారి అగ్రరుమేరకు నగలు తియ్యబడిన తనుకొన్న వారికే మాత్రమే యిచ్చబడును. (649-1842)

గౌతా కంపెనీ,

6 రాటనబజారు చెన్నకట్టణము

ధరలు చాల తగ్గింపబడెను

ఎలెక్టా వెస్టెండు, గ్రాండు, గౌతా లింకావాలి బహు విషయము చాల తగ్గిన ధరలకు క్రయింపబడును.

24-12-19 మొదలు 31-12-19 వరకు

8 శాతము మాత్రము కొన్నిటికి ధరలు 100-కి 10, 25, 30, 40 వరకును నూడ తగ్గింపబడిన.

మీరు మా అంగడికి వచ్చిన మీకు మంచిలాభము కలగును.

ఇదివర కీ రాజధానిలో నెట్టి సౌకర్య మెన్నడును చూపబడలేదు. కాన నీగొప్ప సదుపాయమును ముఖ్యముగా నుత్తయోగించుడు. శ్రీలకలంకారము. పురుషుల కావశ్యక.

Grand Reduction Sale

Gautha & Co.,

6, Rattan Bazaar, Madras.

Of Elesta, West-End, Grand and Gautha Lever Watches, of different varieties and patterns at Specially reduced Prices.

8 Days Sale

from 24 to 31 Dec 1919.

Some Goods Sold 10, 25, 30, 40, per cent.

Deduction on Prices marked according to the nature of Goods, since a large Consignment of fresh goods expected from factories.

You will be benefitted by GOING TO OUR SALE ROOMS.

Avail this Grand Opportunity. Ever Offered in Presidency.

For Ladies a Jewel and for Gentlemen a nobel gift

జూ బు లు.

కవులకొక విజ్ఞప్తి

అయ్యో! ఆధునికాంధ్రకవులచరిత్రకు వ్రాసిన కారం భిందిరిన కొందఱి మానవత్వమునే ముగించుచున్నవారే. మి

చెలికాని లచ్చారావు,

17-12-19 చిత్రాధర, పితాపురంపాస్తా, గోదావరిజిల్లా.

ఆంధ్రవంశీయుల-ఆంధ్రవత్రిక.

అయ్యో! మేము ప్రాచీనకాల లక్ష్మీయై ద్రవిడుల చే నుంచబడినది కాక ఆంధ్రులని కొన్ని తెక్కలు గావించు

20-12-19, కై. ప. మహానంద

బాకట్లకొక్కరపు సోదరకవులు శతావధానము

అయ్యో, ఈ మధ్య పొన్నూరుపురములో సభ జరిగిన యనంతరము మాపట్టణ నివాసులను వ్యాజిపాదులకు కగు

మనుజులు శతావధానమునందులకుచి నూటపదార్థతో సక్కు

వెలిదండ్రు రాముమూర్తి.

బాటియమహానందాచార్యులు

అయ్యో! కొద్దిదినములలో ఆంధ్రవత్రికను గూడ నన్ను

మదరాసు చెంగలవల సత్యనారాయణమూర్తి

పుదురు ద్రావిడమహానందాచార్యులు.

అయ్యో, 1919-వ సం॥ డిసెంబరు నెల 11-వ తేదీన

1918-వ సం॥ జూలై నెల 21, 22 తేదీలలో జరిగిన

ఆ తీర్మానము ననుసరించి, ఈ సంవత్సరము మార్చి

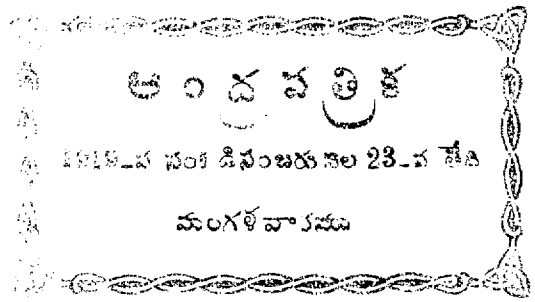
(1) వే॥ పునః - ముఖ్యకార్య సభం బరు నెల లో

ముఖ్యకార్య సభలోని గౌరవనీయ గృహనిర్మాణమును

నెల్లూరులో జరిగిన సభలోని తీర్మానములను

చెప్పి పులివెందులము వేంకటరంగారావులు

Advertisement for The Zandu Pharmaceutical Works, The Ayurvedic Pharmacists, Elphinstone Road, Bombay, 13. Includes text in Telugu and English.

ఆంధ్ర పత్రిక

1919-వ సం. డిసెంబరు నెల 23-న తేది

మంగళవారము

రాజకీయ నిర్బంధితుల విడుదల.

ఇంతవరకును విద్యార్థికుల మానసములు సంస్కరణములపై నిలిచియున్నవి. కొందరు సంస్కరణములు ఉపారభూయిష్యముగ నున్నవనియు, మరికొందరు మిగిలిన ఆశాభంగకరముగ నున్నవనియు వాదనలు చేయుచున్నారు. ఉభయపక్షముల వారును చేరిన సంస్కరణముల నువ్వయోగింప దలపెట్టుచున్నారు. కాని, రాజకీయ స్వాతంత్ర్యము బడయుటకై తెలిసియో తెలియకనో శాసనాతిక్రమము గావించి శిక్షబడసినవారు కొందరును, అపరాధాన్వేషక శాఖవారి దృష్టికి గురియై అనుమానముమీద నిర్బంధింపబడినవారు మరికొందరును, కారాగృహములలో మ్రగ్గుచుండ స్వకరిపాలనాభవముచే గలిగిన యానందమును ప్రజల తెలుల సంపూర్ణముగ పొందగలుగుదురు? తమలో కొందరు దుఃఖించుచుండ, మిగిలినవారు సంతోషముగ కాలము గడుపుటకు, వారీయగును, ఒక్కసా? రాజకీయ నిర్బంధితులెట్టి పౌరజాతులకు లోనయినను, వారు దేశమునకు స్వకరిపాలనమును సాధింపవలయుననియే యాద్యైకీయింపిరి. వారి వర్గములు అధికారుల కప్పుడు గుచ్చించి యుండక పోవచ్చును. ఆ కాలములోయూ మూరిపోయినది. రాజద్రోహశబ్దమున కరమే మారినది. ప్రజలకే కరిపాలనాధికారము వాస్తవమగుచున్నపుడు, రాజద్రోహమునకు వెనుకటి యర్థముండనేరదు. పూర్వపు కరిశీతుల మారి నూతనశక మాంధ్ర మగునని, ఎల్లరు సంతసించుచున్నపుడు, ప్రాత మనస్తాపములకు తావుండగూడదు. నిరంకుశ పరిపాలనావిధానములలో నున్నపుడు గలిగిన యసందర్భములును, వైషమ్యములును, స్వకరిపాలనాకృతుడయించినపుడు రూపుమానువలయును. ఇందుకు రాజకీయ నిర్బంధితుల తుమాదణ మూల సాధనము. స్వకరిపాలనా సాఫల్యమున కిదియే ప్రధాన మార్గము.

ఈ విషయమై రాజకీయసభలు గావించుచున్న తీర్మానము తెప్పియు సరకుజేయబడలేదు. యధావిరామసందర్భమున గాని, తేక సంఘర్షణన సందర్భమున గాని, నిర్బంధితుల విడుదల యగునని, సూహించబడెడు గాని, అది తేవల మడియాస యయ్యెను. ఏ కోర్కె యయినను సభలమగుట కనుకూలపరిస్థితులు సమకూరవలెను. లేనియెడల, ప్రజల మొఱలన్నియు సరణ్యురేదనము లగును. ఇప్పుడు మిక్కిలి యనుకూలపరిస్థితు లుదయించినవి. హంటరు సంఘపు విచారణ మూలమున, బయల్పడిన విషయముల గనుగొని, నాగరిక ప్రపంచము తిల్లడిలుచున్నది. సామాన్యస్థితిలో, ఆంగ్ల దేశ చరిత్రలు హిందూ దేశ వ్యవహారముల గూర్చి జోక్యము కలిగించుకొనజాలవు. ప్రస్తుతస్థితి అట్టిదిగాదు. జనరలు డయరుగారి కృత్యములు, ఆంగ్ల దేశపు గౌరవమునకును కీర్తికిని భంగము కలిగించుచున్నవి. తమ దేశగౌరవమును కాపాడుకొనిపించిన అంగ్లీషులు డెవరయినను, కలవరము జేందక మానదు. డయరుగారి నామ ముక్కడె, గృహ

నామ మయినటుల దోచుచున్నది. ఇర్రెండులో నిటీవల "ఫ్రీమెన్సు జర్నల్"ను వత్రిక అధికారులచే నడచివేయబడెను. డయలీయూను వత్రిక, విషు బాతీయాభిప్రాయములను ముద్రించుటకు కొంత భాగమును ప్రత్యేకించెనని, వాదనముచేసెను. ఇర్రెండులోని నిర్బంధముల గూర్చి వ్రాయుచు, మరెయిక జనరలు డయరుగా రింకను ఇర్రెండులో నుద్బవించలేదని తెలిపినది. డయరుగారి నామ మన్ని దేశములందును వ్యాపించుచున్నది.

ఇర్రెండు దేశపు సశాంతి నడచుటకు, జనరలు డయరు, డి. మైక్లీలు ఓర్వయరుగార్ల సాయమును అక్కడి అధికారులు వెంటనే గోరిన బాగుండును. పార్లమెంటు సభలో గూడ నీవిషయమై కొంతకడలిక గలిగె నని నిన్నటివరము చెలిపియుంటిమి. వార్తాపత్రికలలోని విషయములు తమను కలవర పెట్టినవని, మాంటాగూ గారంగీకరించిరిగాని, తమ కీవరములు ముందుగ తెలియలేదని సమాధానము చెప్పిరి. ఈ సమాధాన మేమాత్రము సంతృప్తికరముగ లేదని నిన్నటి దినము తెలిపియుంటిమి. ఇతకాలము, మాంటాగూ గారేల హిందూ దేశాధికారులను కనుగొనలేదో, హిందూ దేశాధికారు లింతకాల మీ విషయముల నేల దాచియుంచినో, సామాన్యులు గ్రహించుటకు వీలులేకున్నది. మాంటాగూ గారి సమాధానము భారతీయులకేగాక, ఆంగ్ల దేశీయులకు కూడ నాశ్చర్యము గలిగించినటుల నేటితోంతి వార్తలబట్టి గ్రహింపవచ్చును. లండను టైముస్ వత్రిక ఈ విషయమై తిగివ్రాసినది. జనరలు డయరుగారి చర్యవలన రెండు వేలమందికి దెబ్బలుతగిలి, అనేకులు మృతిజెందియుండగ, ఈ విషయ మింత కాలము ప్రభుత్వ కార్యదర్శి కేల తెలుపబడలేదని, టైముస్ వత్రిక క్రొత్తించుచున్నది. ఆంగ్ల దేశమున కీవిషయమై ఒక్కసారిమాత్రము వార్త బంపబడెనట. అవార్తలో, ప్రజలు సభల జరుగుచుండననుత్తరువు నుల్లంఘించినటులును, ఆవైన గుండు ప్రేల్పబడినటులును, రెండు వందలమందికి దెబ్బలు తగిలినటులును, దెలుపబడెనట ఈ వార్త ఏప్రిల్ 19 తేదిన ఆంగ్ల దేశ వార్తా వత్రికలలో ప్రచురింపబడెను.

అక్కటినుంచి యంతవరకు, ఆంగ్ల ప్రజల విషయమై నేమియు తెలియకనే యూరకుండిరి. వారిది యొక సామాన్య విషయముగ భావించి యుండవచ్చును. అల్లరుల నడచుట కీచర్య దీరి కొనబడియుండు నని సమాధానము జేసికొని యుండవచ్చును. అధికారు లాతరుణముననే నిజము చెలిపియుండినచో, ప్రపంచమున కింతటి ఆశ్చర్యము జనించియుండదని, టైముస్ వత్రిక చెలుపుచున్నది. పాల్ మాల్ గెజట్టు వత్రికకు సహితము ఆశ్చర్యము జనించుచున్నది. సామాన్యముగ నిరంకుశాధికారమును ప్రేమించెడి ఈ వత్రిక సహితము అధికారుల చర్యలకు ఖండించుచుండ, ఆంగ్ల దేశములో నెట్టి భీతి జనించెనో కనుగొనవచ్చును. హిందూ దేశ కరిపాలనాస్పృహ మిప్పుడు స్పష్టముగ కాన్పించుచున్న దనియు, మెసపొటేమియా దండయాత్ర సమయమున బయల్పడిన సందర్భములకన్న నెక్కుడు వింత లిప్పుడు వెల్లడి యయ్యెననియు, పాల్ మాల్ గెజట్టు వత్రిక చెలుపుచున్నది. ఇట్టి స్థితిలో, కేంద్ర ప్రభుత్వ నిరంకుశత్వము నటులనే నిలిపిన సంస్కరణ విధానమును గొప్ప వర ప్రదానముక్రింద కొనియాడెడి కొందరు నాయకులు బుద్ధిప్రాభవము నేమనవలెనో తెలియదు. కేంద్ర ప్రభుత్వమున ప్రజలకు కొంత బాధ్యత నొసగుట కన్న, ప్రస్తుత సంస్కరణపు చట్టమే

చక్కని ఏర్పాటుల గావించె నని, బిసె టుగా రుప్పొగుటకు కారణ మెద్దియో చెలియకున్నది.

ఆంగ్ల దేశములో కలిగిన మానసిక సంక్షోభమును, భారతీయ లిపును పూర్తిగ వినియోగించి, తమ సోదరుల విమోచనమునకై దృఢ ప్రయత్నముల సలుపవలయును. ఏమాత్రము పేక్ష జేసినను, ఆంగ్ల దేశీయు లీ విషయములను తిరిగి మఱచిపోవుదురు. మెసపొటేమియా దండయాత్ర సందర్భమున జనించిన సంక్షోభము సంస్కరణముల ప్రదానమునకు కారణ భూత మయ్యెను. వంజాబు దుర్గములమున జనించిన సంక్షోభము, రాజకీయ నిర్బంధితుల విమోచనమునకును, నిర్బంధ శాసనములనిర్మూలనమునకును తోడ్పడునటుల భారతీయులు కృషి సలుపవలెను. హంటరు సంఘమువారి నివేదిక మేరకైన నున్నను, ఆంగ్ల ప్రజలకు నిజమిప్పుడు వెల్లడియైనది. ప్రస్తుత సంస్కరణముల మూలముననే, నిర్బంధ శాసనములు తొలగిపోవుననిగాని, జన్మస్వాతంత్ర్యములు సంతోషకరమనిగాని, విశ్వసించుటకు వీలుండదు. పాలక పాలితులలో కరస్పర విశ్వాసము ప్రబలవలయు నని డయలీ హెరాల్డు వత్రిక చెలిపిన వర్తతియే, అనుసరణీయము. రాజకీయ నిర్బంధితులు వెంటనే విముక్తులు గావలెను. జన్మస్వాతంత్ర్యములు శాసనము మూలకముగ సంతోషకరమవలెను. వంజాబు అధికారుల తప్పిదము లన్నియు, ఇక డయ్లీ టీబిల్లు మూలమున సమసి పోవుచుండ, నిర్బంధితుల కందరి కట్టిక మామిద నొసగుట, ఎంతయు న్యాయము గ నుండును. ప్రస్తుత విషయస్థితి కుండి బయల్పడుట కింతన్నను వేరుసాధనము లేదు. ఆంగ్ల ప్రజ లీ విషయమై న్యాయము సమకూర్చి, దేశగౌరవమును కాపాడుకొందురా?

కోనాపుట్టి జిల్లా బోర్డు

ఈ జిల్లా బోర్డువారి 1918-19-వ సంవత్సరపు కార్యనివేదికము వెలువడినది. విశాఖ కట్టలము జిల్లాలో నున్న కొంత ఏజెన్సీ భాగము కోనాపుట్టి జిల్లా బోర్డుగ చేర్చుటపడినది. అచ్చటి లోకలు ఘండు కరిపాలనము నీ జిల్లా బోర్డును, జను పురము యూనియను వంచాయితీ సభయు నిర్వహించుచున్నవి. జిల్లా బోర్డు నందు 21 మంది సభ్యులు గలరు. వీరిలో 3 గురు ఐరోపీయులు, 18 గురు భారతీయులు; 3 గురు ప్రభుత్వమునకు లైక ఉక్యోగులు, 13 గురు అధికారులు, 2 గురు ఉక్యోగరీత్యా సభ్యత్వము నందినవారు. గత వత్సరమునకంటె నీ వత్సరమున సభలకు వచ్చు అసభికార సభ్యుల సంఖ్య తగ్గుట సాధుష్టికరముగ లేదు. అయినను యంతమాత్రముననే వీరికి లోకలో ఘండు విషయములలో నుత్సాహము లేదు. యూహించుటకు వీలులేదు. అయినను వీరికముం దిట్టి లోకమును తొలగించుట త్వవసరము. యూనియను వంచాయితీ సభ్యులు 5 గురు ఈ రెండు సంఘములలోను శాసననిర్ణీత మగుసంఖ్యకు తక్కువ సభ్యులేరియమితు లగుటకు కారణ మూహించ జాలకున్నాము. గతవత్సరమున, వీరికి 74373 రూపాయలు నిలువయున్నవి. ఈ సంవత్సరము ఆదాయము హెచ్చినది; వ్యయము తగ్గినది. సంవత్సరాంతమునకు 109843 రూపాయలు నిలువయుండు టాక్సు ర్య జనకము. వస్తులు స్పృధి చేయబడినవి. ఘాటీలను యింకను నూతనముగ సనేక స్థలములయం దేర్పరచుటచే ఆదాయము హెచ్చినది. రాష్ట్రీయనిధుల నుండి ప్రభుత్వమువారు

రోడ్లపల్లి సంతెనకును, విద్యార్థివృద్ధికిని, ధన సహాయము గావించియున్నారు. ఇంకను యితరులు ధర్మబుద్ధితో నిచ్చిన విరాళములు కలవని నివేదిక వలన తెలియుచున్నది. ఇది యిట్లుండగా విద్యా విషయమున ధన వ్యయము గడచిన వత్సరము నందుకంటె చాల తగ్గింపబడినది వ్యయపరమ బడిన ధనములో నైనను చాలవరకు క్రొత్తపాఠశాలల నెలకొల్పటతోడను, పాఠశాలాభవన నిర్మాణముతోడను సరిపోయేనే గాని, సమర్థులగు ఉపాధ్యాయులకు తగిన జీతము లిచ్చిఉన్న పాఠశాలలను మంచిస్థితిలోనికి దెచ్చుటకు ప్రయత్నములు జరిగినట్లు గన్పట్టుట లేదు. ఉన్నతపాఠశాలలో స్కూలు ఫైనలు తరగతియందున్న 7 గురిలో కరీక్యుం చొక్కరుమాత్రమే కృతార్థులగుట శోచనీయము. విద్యార్థులు పాఠశాలకు వచ్చుటకు తగిన ప్రోత్సాహము లంతగా గానవచ్చుట లేదు. వీరికి బహుమతిగా నత్త్రముల నిచ్చుచున్నామనియూ, ఇందులకు 3000 రూకములు ఖర్చు చేయబడిన వనియు తెలుపబడినది. కాని యింత మాత్రముతో లాభము కలుగదు. పాఠశాలకు విద్యార్థులు సరిగా రాదని నివేదిక తెలుపుచాక్ష్యములే యందులకు నిదర్శనము. జమపురములో నున్న నెకండరిపాఠశాల తృప్తికరముగ కృషిచేసినపుట లేదని ప్రభుత్వమువారుకూడ సూచించుచున్నారు. రాజహోల మార్గములపై 71.89 రూకములు ప్రత్యేకింపబడియుండగా, ఇందులో 41,809 రూకములు మాత్రమే వ్యయమగుట మిగులసంతృప్తికరముగ నున్నది. ఇంతటి గొప్పమొత్తములో సుమారు సోము సొమ్ము అనవసరముగ నిలువయుండుటకు కారణమేమి? వైద్యవిషయమున గూడ మంచిఫలితము లొన గూడుచున్నట్లు లోచింపబడు లేదు. కలరా మశూచి మున్నగు వ్యాధులు వ్యాపించియున్నవి. ఇంపు యెంజా జ్వర మన్ని తాలూకాలోను ప్రబలి యున్నది. దీనిని నివారించుట కొక పలు అసి స్టాంటు సదన సంచారము చేయవలెకై తాత్కాలికముగ యోగింపబడెనట. ఇంతమాత్రమున సీవ్యాధి తగ్గునని తలంచుట వట్టిభ్రమ. మరియు, మలేరియా జ్వర మాప్రాంతములయందు తీవ్రముగనుండును. ఈ స్థితిగతుల నన్నిటిని చక్క జేయుటకు అనేకులు వైద్యులును బోషణాలయమును అత్యవసరము గాని, యిట్టి అల్పప్రయత్నములలో ప్రయోజనములేదు. పారిశుద్ధ్యపరీక్షకు శాటరీ ఇన్ స్పెక్టర్లు లేరు. 2172 చదరపుమైళ్ల వైశాల్యము గల యొక తాలూకా కెల్ల ఒక ఆస్పత్రిమాత్రమే యున్నదను విషయమువలన నా ప్రజేమిందలి వైద్యసహాయ మేవిధముగ నున్నదో స్పష్టము కాగలదు. ఈ లోపము లన్నియు యీ విధముగ నున్నను, ఈ బోర్డు వారితటి ధనమును నిలువయుంచుట యందుర్భ మేమి? రాష్ట్రీయనిధులనుండి యొసగ బడినధనము 49,190 రూకములలో 7466 రూకములు మాత్రమే వ్యయమైనవి. 45,007 రూపాయల గ్రాంటులలో 18,016 రూపాయలు మాత్రమే వ్యయమైనవి. జయపురము వంచాయతీ వారికి సంవత్సరాంతమున 1172 రూపాయలు నిలువయుండినట్లు తేలినది. ఇంక నిట్టి విషయములనేకములు కలవు. ఇంత సొమ్మును ప్రజల వద్దనుండిగైకొని, నిలువయుంచక మరల ప్రజల యుపయోగార్థమే బోర్డువారు సత్వరముగ వినియోగించెద రని విశ్వసించుచున్నాము.

డాక్టరు రుధర్ ఫర్డుగారి సంచేతము: ఆశాలతలు అమృతసరమున జరుగజూయెడి జాతీయ మహాజనసభ కంపిసంజేతమున డాక్టరు రుధర్ ఫర్డుగా గుల చెలిపి

“కాంగ్రెసురాయబారులు, బ్రిటిషు ప్రజలచే నారవింకబడిరి. హిందూదేశపు క్షేత్రములను, స్వాతంత్ర్య సంపాదనకున దేశీయులకు గలిగిన ఆశాభంగమును, వినిపింపుడు, బ్రిటిషు ప్రజలెంతయు సానుభూతిచెలిపిరి. కాని, కామన్వెల్థలో సంస్కరణపు చట్టమును విచారించుటకు గూడి ఘనులు మాత్రమువీరియే ససారముగ ప్రవర్తించలేరు. మీ ప్రధానప్రతినిధులు వారిచే నిందాభావముతో చూడబడిరి. మీరు గోరిన, రాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్యము గాన, కేంద్రప్రభుత్వబాధ్యత గాని, ఇండియా కాన్సిలు నిర్మాణము గాని, జన్మస్వాతంత్ర్యసంరక్షణము గాని, వాణిజ్యస్వాతంత్ర్యముగాని, బిల్లులో జేర్చబడలేదు. కాంగ్రెసుసభవారి ఆశాభంగ మతిశయించి, బ్రిటిషు వాగ్దానములయెడ వారి విశ్వాసము తగ్గియుండవలెను. కాని భారతీయులు ప్రభుత్వములకును, ప్రజలకును, భేదము గనుగొనవలయును. ఆంగ్లదేశప్రజలు, హిందూదేశము హిందూదేశీయులకొరకు హిందూదేశీయులచే వరిపాలించబడవలెనని, నమ్ముచున్నాను. ఆంగ్లదేశమున లేబరుకక్ష మధికారము వహించేనని, ననునెడు వత్సరములకాలవరిమితిని గమనించుకుండగనే సంపూర్ణస్వతంత్రపాలనమును ప్రసాదించును అందుచే మీరు నిరంతరాహు జెందకుడు. మీమీభేదాభిప్రాయములను వదలికొని, ప్రజలను క్రబోధింపుడు. ఆంగ్లదేశీయులకు ప్రాచీనప్రాయ మెటుకవరచుటకు, మీ ప్రచారకుల నీ దేశమునకు బంపుడు. దక్షిణాఫ్రికా కొక్క మారుమిమ్మ కలిగియుంటున్న, మీకుగూడ కలుగ గలదు.”

ఆంగ్లదేశములో సొంకను మిగిలిం కాంగ్రెసు ప్రతినిధులకు వీడ్కొల్పు విందొసగినపుడు, అధ్యక్షు లగు బెన్ నూరుగారు సంస్కరణపు బిల్లు ప్రజాతయములకు మిగుల కొరవడి యున్నదనియు, లేబరుపక్షమువారు హిందూదేశ ప్రజలకు త్వరలో స్వయంనిర్ణయాధికార మొసగెదరనియు, స్పష్టముగ నుడివి రని నేటి తంతివార్తలలో గలదు. ప్రజల నిరంతరప్రయత్నములవలన, త్వరలో గమ్యస్థానము చేరవచ్చుననుట కింతకన్న ను, నిదర్శన మేమి గావలయును?

మద్రాసు వైద్యకళాశాల

ఈకళాశాలయొక్క 1918-19 వ సంవత్సరపు నివేదికము ప్రచురింపబడినది. కళాశాలలో విద్యార్థుల సంఖ్య ప్రతివత్సరమును హెచ్చుచున్నట్లు, నివేదిక చెల్పుచున్నది. యూనివర్సిటీ పరీక్షలోని విజయములు వెనుకటి వత్సరముకన్న మొత్తము మీద కొంచెము తగ్గియుండెను. స్త్రీవిద్యార్థినుల సంఖ్యయందు కొంచెము హెచ్చుదల గనుబడుచున్నది. కళాశాలలోని విద్యార్థులు వ్యాయామ మములందు, ఉత్సాహముతో పాల్గొనుచుండుట, సంతోషప్రదము. మొత్తము మీద కళాశాలాభివృద్ధి సంతృప్తికరముగ నున్నది. ఎం.బి.బి.యస్., ఎల్. యం. యస్. తరగతు లన్నిటిలో స్త్రీలు గూడ విద్య నభ్యసించుచున్నారు. 496 మంది మొత్తపు విద్యార్థులలో, 39 మంది స్త్రీలు గలరు. ఈ కళాశాలలో విద్య నభ్యసించెడి వారిలో, చెన్నపురివాను లధిక సంఖ్యాకులు గలరు. చెన్నపురినుండి 72 మందియు, మలబారునుండి 43 గురును, తంజావూరునుండి 43 గురును, దక్షి

ణ కనరానుండి 25 మందియు, తిరునల్వేలినుండి 25 మందియు, తిరుచనాపల్లినుండి 19 మందియు విద్యనభ్యసించెడివారు గలరు. ఆంధ్రమండలముల నుండి, ఈ కళాశాలలో విద్య నభ్యసించెడివారి సంఖ్య నిలు వివరించెదము.

ఆంధ్రపురము	2	హైదరాబాదు	1
బళ్ళారి	1	కృష్ణా	19
చిత్తూరు	3	కర్నూలు	1
గంజాము	7	నెల్లూరు	7
గోదావరి	17	విశాఖకట్టగము	7
గుంటూరు	5		

జాతులబట్టిచూచిన మూరిపీఠులు యురేషియనులు 97 మందియు, దేశీయ స్త్రీస్త్రులు 85 మందియు, బ్రాహ్మణులు 216 మందియు, బ్రాహ్మజేతరులు 97 మందియు, మహమ్మదీయులు 3 గురును, సింహళదీప్తమువారు 3 గురును విద్య నభ్యసించుచున్నారు.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద మహాసభ

డాక్టరు ఆచంట ష్రీకృతిగారి యాజమాన్యముక్రింద యీ మహాసభ సమావేశమయ్యెను ప్రతిభులు అధిక సంఖ్యా విజయమిచ్చియుండిరి. యాసాన్నికై ద్వితీయ ప్రతిభులుకూడ వచ్చియుండిరి.

తీర్మానములు

(1) ధన్యంతరి ప్రార్థన

(2) గత సంవత్సరమునందు మరణించిన ప్రసిద్ధ ఆయుర్వేద వైద్యుల పట్టుబడుటయెడ శ్రద్ధాంజలి గల సాక్షులూ తిని తెలియుచు, వైద్యరత్న పరమేశ్వరము సాధు, కవిరాజు ముచ్చెదకాడ గామ్రెడ్డి, కవిరాజు యస్. యస్. సెన్, రావు సామెలు డ్రెహిం కండిత్, వారిచాక్షులను, వేదాంతం ష్రీకృతాచారి, వాళం పర్యవారం, మొక్కపాటి సుబ్బారాయుడుగార్లు మరణించిరి.

(3) విజయనగరం రాజుగారు ఆయుర్వేద కళాశాల నుండు చుట్ట 4 విద్యార్థులకు, విద్యార్థి జేతనకు లిచ్చి యీ ఉద్యమము ప్రోత్సహించుచున్నందుకు యీసభవారు రాజగారికి కందనమును సమర్పించుచున్నారు.

(4) ఒక ఆయుర్వేద కళాశాల స్థాపించ వలయునని యు, అదేవిధో ఒకభాగము ఆయుర్వేదసోఫిఫై ఇజ్జత్ కలయు ననియు యీసభవారు విజయనగరం రాజుగారిని ప్రార్థించుచున్నారు.

(5) చెన్నపురి కాన్వోకేషన్ వారికి దిండిగర్ మునిసిపాలిటీవారికి ఆయుర్వేదాభివృద్ధికి యిచ్చిన గ్రాంటుకు ప్రభుత్వమువారు రద్దుచేసిరి. ఇట్టి చర్యను అభిక్షేపించుచు, గ్రాంటులను తిరిగి మంజూరు చేయవలె యీ సభవారు ప్రభుత్వమువారిని ప్రార్థించుచున్నారు.

6. జమిందార్లందరూ తమ జమిందారీయందు ఆయుర్వేదపాఠశాలను స్థాపింప యీ సభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

7. ఆయుర్వేద వైద్యులకున్న ఆటంకములకు తొలగించుచు మెడికల్ రిజిస్ట్రేషన్ అప్ట సంస్కరించ వలయునని యీ సభవారు కోరుచున్నారు.

8, 9. ఆయుర్వేద విషయములపై వ్రాయబడిన పుస్తకములు ఆయుర్వేదమహాసభ స్థాయిసంఘమువారికి పంపవలయునని యీ మహాసభవారు ఆయుర్వేద వైద్యగ్రంథకర్తలను ప్రార్థించుచున్నారు.

11. ఈ కట్టుబడినది కన్యకాశరమేయోధ్యులకు ఒక ఉచితవైద్యశాల స్థాపించవలయు ననియు సభవారు కోరుచున్నారు

(12,13) శ్రీకైలస, గోదావరి పుష్కరములకు, గచ్చి యాత్రికులకు వైద్యసహాయ మొసగుటకై సంఘములు స్థాపించుట.

(14) మాడపాటి వెంకటేశ్వరరావుగారి పీఠమును మొత్తము గ్రహించి, ఆయుర్వేద కళాశాల స్థాపించుట.

(15) ఆ మునిసిపల్ కాన్సిలు కారొకేషన్ కుంటి వారు 3 కేల గ్రూపులకు సింగింగు ఫండ్లు ఏర్పాటుచేసి ఆయుర్వేదాభివృద్ధికి పాటుపడుట.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద వైద్యమండలి స్థాపించవలెను. మాడపాటి ఆయుర్వేదమండలివారి ఆశుమతిపాటి యిట్టి మండలి స్థాపించవలయునని ఒకవరణము ఉపహదించబడినది. తీరచుగుచర్య జరిగెను. ఆయుర్వేద మండలి నిర్వహించబడినది. మొదటితీర్మానము అంగీకరింపబడినది.

అధ్యక్షులకు కందనమును సమర్పించబడినది. ఆంధ్రదేశో శ్రద్ధాంజలి—కండివార్.

హంటరు సంఘము

సోమవారము.

లాహోరు, డిసెంబరు 22:— శేటితో హంటరు సంఘమువారు లాహోరులో జరుపుచుండిన విచారణ సాంకేతిక ముగిసెను. శేటియందయమున పోలీసు డిప్టీ ఇన్ స్పెక్టరు జనరలు టామ్లెన్సన్ గారును, సివిల్ సర్జన్ డైరెక్టరు టౌన్సెండు గారును సాక్ష్యమిచ్చిరి. మధ్యాహ్నము మా లిఖిత సర్వేక్షణకు హాజరు టామ్లెన్సన్ గారు రిపోర్టును సాక్ష్యమిచ్చిరి. వీరి తరువాత మరయెవరను సాక్ష్యమిచ్చలేదు. నేడు సర్ చిప్లెట్ నెటల్సన్ గారును, పండిత జగత్తూరాయణ గారును కూడ విచారణకు హాజరు కాలేదు. చిప్లెట్ గారు బొంబాయికి వెళ్లిపోయిరి. వారక్కడకు వెళ్ళినవారము బయలుదేరిరి. శేటి మధ్యాహ్నము జగత్తూరాయణ గారు లోన్లీకు వెళ్లిరి. నెటల్సన్ గారు లోన్లీలోను హంటరు ప్రభువు గారు క్రయగృహ శాఖలోను, హంటరు ప్రభువు గారు తదితర సభ్యులును శేపుర్రేజ్ కలెజ్ లో వెళ్లి పోవుదురు. రైను గారు ఢిల్లీకిని తక్కినవారు ఆగ్రాకును పోయి క్రిస్మసుకుండుగలకు ఎటరెన్సు నవారు వెళ్లిపోగలరు. 1920 వ సంవత్సరము జనవరి 4-వ తేదీన సభ్యులు అహమ్మదాబాదులోనుండి ఒకటిరెండు రోజులవరకును సాక్ష్యము పుచ్చుకొందురు. అహమ్మదాబాదులోని సాహాయీబాగులలోను బొంబాయిలోని యూనివర్సిటీ హాలులోను వారు విచారణ జరుపుదురు.

టామ్లెన్సన్ గారు

పోలీసు డిప్టీ ఇన్ స్పెక్టరు జనరలు టామ్లెన్సన్ గారు హంటరు ప్రభువు క్రష్టింట్ నిట్టు చెప్పిందంగిరి. అల్లఱలు జరిగినతరువాత నేను నేరస్థులనియమమై విచారణ జరిపియుంటిని. అల్లఱకి కారణమయిన వానిని కేసిండునట్లు నేయుమని నన్ను కోరిరి. అల్లరులకు కారణభూతమైన కట్రును నన్ను వెక్కిరియెట్టుచుంటిని. అల్లరులు జరిగిన ప్రాంతమునంతను మూడు భాగములుగా విభజించి ఒక్కొక్క భాగమున కొక వెర్షన్ యిద్దోగిని వారికి కిగిన నిబ్బ దిని ఇచ్చిరి. కవలయు నని యెవని విచారణకు కంకడుండ అలస్యము చేయలేదు. కేసు లలో విచారణ పూర్తియైన తరువాత నేను లాహోరులో మరొకరి విచారణచేసి అక్కలను లీగలు రిమోవ్ చేసి రుగారికి తెలుపుచుంటిని. పోలీసు యిద్దోగిలు సామర్థ్యముతో కనిపిసిరి. వారు దిక్కుముగ పనిచేసిరి. అల్లరు లెక్కవగ జరుగుటచే విచారణలో నెప్పియొలిక్కు అదయించుచుండెను. ఆ చిట్కలవలన నొకప్పుడేమియు తోచకుండ నుండెను. ప్రత్యేక శాస్త్రాధ్యక్షులలో విచారణతోబాటు భారతమునకు జరుగుచుండెను. పని యెక్కువ యైనకొలదిని కేసులను సమ్మోరీకోర్టులవారు విచారించవలయు నని పంతుచుంటిని. వెర్షన్ రాయలను ప్రత్యేక శాస్త్రాధ్యక్షులవారును కిల్లరకేసులను సమ్మోరీ కోర్టులవారును పరిష్కరించిరి.

శాస్త్రాధ్యక్షుల రాంకినుగారికి సాక్షి యిట్లు ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను:— సమ్మోరీకోర్టు లెట్లు విచారణనడిపియుండెనో నాకు ఏమి తెలుసు లేదు. ప్రత్యేక శాస్త్రాధ్యక్షులవారు విచారించుటకై అక్కలను నిర్మిచిరి తయారు చేసితిమి. కాని తెనుక పోవుటకు దారుణములను చేయనివారికేసులను సమ్మోరీ కోర్టులకు పంపించితిమి. లాహోరులోని ప్రత్యేక శాస్త్రాధ్యక్షులలో పనియెక్కువగ నుండెను కావున నేనును లీగలరిమెంట్ రైన్సుగారు యొచింతి చాలకేసులను సమ్మోరీకోర్టులకు పంపించితిమి.

సాహాయీబాదు గుల్లాను అహమ్మదుగారు క్రష్టింట్ సాక్షియిట్లు తెలిపెను:— నర జనేవరకును నాజగేడ్ల నుండినీ. ఇ.డి. కాఖు ప్రధానోద్యోగిగ నుండినీ. జనేవరలో నాయోద్యోగమును చాలించితిని. జనేవలో లాహోరు అవ్యక్తరములలో చాల ఆందోళనముగ నుండెను. భరణ పెరిగిపోవుటయు, తురుష్క సమస్య తయెత్తుటలన నుదయించిన చిట్కలవలన ఇదియంతయు బయలుదేరెను. ప్రభుత్వమును తిరుగ ద్రోయటకై అక్కడ కుట్రలేదు. తిరిగిలలోని వ్యాధులను చూచినప్పుడు సభలలోను నుభవ్యాసములకు వినినప్పుడును ప్రభుత్వోపములను సరరించుటకు ఏ రాష్ట్రము అనుష్టా తెలియగలదు. ఇంతకంటె మరయెదో యుండి నట్లు నాకు తెలియదు. తరువాత స్థానికముగ కానుగు గుజరను హాలా లాహోరు అవ్యక్తరములలో కుట్రలు బయలుదేరెను. ప్రజలు సహస్యపుసభలు జరిపి ప్రభుత్వముమీద ప్రజలను పురి

కొల్పటకు సిక్సయించుకొనిరి. చాలవోట్లు యాజుటలఫలిత ముగ సభలు జరిపి శుభశాస్త్రము లిచ్చుప్రజలను పురికొల్పిరి. క్రష్టింట్ లో తీవ్రమైన వ్యాధులను ప్రాయశఃండి. దుకాణములను కట్టిపెట్టుటలన నరకు లభించుండపోవును. ఆదికూడ నెం: విధమైన పోరాటము కంటిడే!

హెగ్జర్లుగారు క్రష్టింట్ సాక్షి యిట్లు తెలిపెను:— బంది భాశాలో నుండిన కొందరు కరవులను తెచ్చుకోవచ్చుననియు వారియంద్లకుండి తిండికట్టుకొనినవచ్చి పెట్టవచ్చు ననియు సర్ మైకేలు ఓడ్యులుగారి అనుజ్ఞమీద నెలవిచ్చిరి.

టౌన్సెండు గారు

సివిల్ సర్జన్ డైరెక్టరు టౌన్సెండుగారిట్లు సాక్ష్యమిచ్చిరి:— భరణ పెరిగిపోవుటలన కుజలకు చీకాకు గలిగిన గుణమునకు సగమునకును నల్లరులను కలిగించిరి. గవర్న మెంటు వారు గోదయలను కొని విక్రయించి మొదలిడిరి. వారి యుద్దేశములను ప్రజలు నరగ గ్రహించలేదు. పట్టణవాసుల భరణ పెరుగుటలన చాల తిస్సలు కడిచి పెర్వెర్షన్ క్యవసాహదారులకు బోలెడులాభము కచ్చుచుండెను.

ఇంతటితో లాహోరులో ప్రారంభమైన విచారణ కరి సామాప్త మయ్యెను.

శనివారము

లాహోరు, డిసెంబరు 20:— ఆనందిలు ఫజలీ మున్నేను గారిసాక్ష్య మునప్పటికి కనివారమునాడు సభ్యులు ఫలహంతులకు లేదిరి. ఫలహరము తైసతరువాత వారు తిరిగి సమావేశమై మరొకరిని యొద్దకుండి సాక్ష్యము పుచ్చుకొనిరి.

ట్రే వాన్సు గారు

గురు గారు జిల్లాలో డిప్టీ కమిషనరుగ నుండిన ట్రే వాన్సు గారు సాక్ష్యమిచ్చిరి. వారిట్లు తమ సాక్ష్యములో తెలిపిరి:— నాకు భారము క్రి దనుండిన గురు గారు మండలములో నల్లరులు జరుగలేదు. అక్కడ ఆందోళనము లేదు గాంధీగారిని కట్టుకొనిన వెంటనే గురు గారులో క్రబలు దుకాణములను కట్టిపెట్టలేదు. జమీందారులసభ జరిగెను. తిల్లీకుండినవచ్చిన గురే: ద్రవాధ కర్మమునవారు ఆ సభలో ప్రజల నుద్బోధించి వారు ఇక్కడకు బాటును భూమి పన్నును చెల్లించవచ్చుని కోరెను.

జగత్తూరాయణ గారు:— గురే: ద్రవాధ కర్మ గారిని డిల్లీ నాయకులు పంపిరిని మీకు తెలియునా? వారిని క్రద్ధానందస్వామి, దాక్షుర అనసూజున్నగు వారు ప్రోత్సహింపరచి పంపించిరా?

సాక్షి:— నాకు తెలియదు.

గుల్లాను అహమ్మదుగారు సాక్షి గుచ్చిగుచ్చి వాని గురించి అడుగ నారంభించిరి. సాక్షి యిట్లు చెప్పెను:— ఈ పుష్యపంచమికును ఒకటి ప్రాంతమునందు కచ్చుటలన నేమైన వెకకనుండు నేమో యని భావించితిని. నేను దానిని రజపుచేయుటకు ఆధారములను కనుకరప జాలను.

వైటు హెడ్డు గారు.

అంతలాలోని నెట్టి మెంటు ఆఫీసరు వైటు హెడ్డు గారు తరువాత సాక్ష్యమిచ్చుచు యిట్లు నుడివిరి:— 18-వ తేదీన కంటా నెట్టి మెంటులో దుకాణములను కట్టిపెట్టి కాని కట్టణములో కట్టి పెట్టలేదు. డిల్లీ గో నుండి కొందరు ప్రోద్బలముచేయగా నిట్లు చేసిరిని వింటిని.

హంటరు ప్రభువు:— ఢిల్లీలోని దుకాణదారుల ప్రోద్బలములన మీ పట్టణములోని దుకాణదారులు తమ దుకాణములను కట్టిపెట్టిరా? అంతకంటె ఢిల్లీలోని వారేమియు ప్రోద్బలము చేయలేదా?

సాక్షి:— మండలములో నేనొకదంతులు బయలుదేరుట తప్ప మరయేమియు నుండినట్లు నాకు తోచలేదు.

ప్ర:— మీ జిల్లాలో నల్లలేదా?

జ:— జరుగలేదు.

హంటరు ప్రభువు:— అల్లరులు తేకపోవు టద్వప్తము.

జ:— అవునండీ చాలా అద్వప్తము.

మోల్సటరు గారు

కోటకు మండలపు డిప్టీ కమిషనరు మోల్సటరు గారు సాక్ష్యమిచ్చి ప్రేరస్కను గారు చెప్పిన శంకతులనే వారును తెలిపిరి.

అంతటితో శనివారమునాటికి విచారణ ముగిసెను.

రాజమహేంద్రవరము

తెలుగుపిటిమనులు.

18-12-1919 వ తేదీన కర్నూరులో నుండిన సృష్టింశి రను నేరమునకు రిమాండులో కాకి నాడలో నున్న రాజమహేంద్ర పోలైన నక్యవోలు గున్నే క్వర రావు గారి పక్షమున చ-రా-క్రి, ఉంగుటూరి ప్రకాశముగారును, ఎల్. ఎస్. నుబ్బారావు గారిపక్షమున చ-రా-క్రి, కందుల వీరరాఘవస్వామి నాయుడు గారును తెలుగుపిటిమనులు వెట్టి వాదించి యున్నారు. నాడు కోర్టు కిటకిటమని పోయినది. మండల శాస్త్రాధ్యక్షులు మరు నాడు తీర్పు చెప్పుచు ఎల్. ఎస్. నుబ్బారావు గారికి తెలుగు ఇచ్చియున్నారు. గున్నే క్వర రావు గారి కిచ్చి నుండలేదు. నాడు చ-రా-క్రి, నిడమర్తి జలదర్శనాద నాయుడు గారు చింతలూరి కృష్ణారావు గారిపక్షమున తెలుగునకు వాదించిరి. వారికిని తెలుగు లిచ్చియుండలేదు.

జేకీయమహాసభకు వెళ్లినవారు.

మాత్రుర నుండి చ-రా-క్రి, సోమంచి క్యాచుల రావు గారు, కొల్లూరి సోమనాథకర్మగారు, తాడేపు విశ్వేశము గారు, సోమన కామేశ్వర రావుగారు నున్నగువారు వెళ్లెనుండి జేకీయమహాసభకు వెళ్లియున్నారు.

కాలమానము.

రెండుమూడు రోజులనుండి చలి హెచ్చుగ నన్నది. భయంకరమగుదినము లుకొనిన 17 మొదలు 20-వ తేదీలు నిర్భయముగ గడచినవి. 17-వ తేదీనిమాత్రము కొంచెము మనక మబ్బుపట్టి ఒకటిరెండు శినుకులు కడినవి.

అమలాపురము వార్తలు:— శంభియుక్తికములు జరుగుచున్నగా జరిగినవి. పిల్లలకు మిశ్రములు పంచిపెట్టబడెను. బాలర క్రి దాకు: దెయలు! జుగె. జయంతి రామయ్యకుంతులు వారి యాధిపత్యముక్రింద సభ జరుపబడెను. వర్షములు చడువ బడెను. బాలరకు బహుమతులు పంచిపెట్టబడెను. బాల సంవా వేడుకలు జరిగెను. పత్తిగోళ్ల సత్కారాచారము మూర్తి గారిపల్ల నేయుచుండి వీరలకు అన్న దానము చేయ బడెను. ఆస్థావధానము వీరగానము వగైరా వేడుకలు జరు పబడెను. ఆస్థావధానము జనప్రదముగా జరిపిన హాయిస్కూలు పుష్పాధ్యాయులు క్రి పండిత రాధ్యుల నూర్వగా నాయణ మూర్తి గారి కీ పురవాణులు స్వర్ణ పతక మొకటి యొసంగి కృత్యించిరి. విద్యార్థులకు మిశ్రములు పంచిపెట్ట బడినవి. విద్యార్థి బెల్లూరి రామకృష్ణ కాశ్మీ గారిపల్ల నానికథా కాల క్షేతము క్రియనిగు విద్యార్థులచే క్రనన్య యాదకములోని యొకనుక ప్రదర్శనము జరిపబడెను.

చెన్నపురి ఆంధ్రసభవారు

1919 డిసెంబరు 23 వ బుధవారం 5-30 గంటకు

చంద్రహాస నాటకమును

విక్టోరియా పబ్లిక్ హాలులో

ప్రదర్శన మొనరింతురు.

150 పుటలు పుస్తకము ఉచితము

అంగ్లమును కాశ్మీరమును గాంధుడు స్వాతంత్ర్య భావకమైన కోర్టు విధులను అనుసరించుటకునే కలుగి నుచున్నది. ఈ ఆర్తమైన పుస్తకము అంగ్లమునాద్యమును కలుగలేని శరీర సాధ్యమును శృంగారమును, ఆయోగ్యవృద్ధిని ఇప్పుంచును. ఈ పుస్తకము ఇతానగా నీయబడును. పోస్టుచార్జి యు మే కే ధరింశి కంపెనీ కు. వెంటనే వ్రాయుకోవలెను. (219)

వైద్యశాస్త్ర మునీశంకర్ గోవిందజీ, ఆలంకరిగనా శ్రీ వధాలకుం, 157 గ్రాడ్జి, చుద్రాన్

Cheapest House for

Furniture of all kinds; Cycles, Motor Cycles, Dunlop Michelin, Avon, Clincher Tyres & Tubes for Cycles, motor Cycles, Motor Cars, Cycle Bells, Pumps, Pump Clips, Lamps, Free Wheels, Chains, Mudguards, Dunlop outfit & Solution, & other accessories; Typewriters; Gramophones; Harmoniums; Reliable Wrist Watches; School and College Requisites; Fountain Pens; Stationery, etc.

A trial will make you our regular customer.
D. P. ROW & Co.,
Harris Road, Madras. S. C.

భారత రాజ్యాంగ సంస్కరణములు,

కార్యకర్తల హక్కులు.

లండను, డిసెంబరు 19:—ఇంగ్లండునందుండిన కనీశులు మున్ను కాలగ్రామ ప్రతినిధులకు నేడు ప్రజలసభయందు పాల్గొనినపు యిం దొసగుడెను. సభాధ్యక్షులును వహించిన మున్నగు భారతరాజ్యాంగసంస్కరణములు చాలతక్కువగా నున్నవని కార్యకర్తలవారు తలచుచున్నారని చెప్పిరి. కార్యకర్తలవారిలోనే కాకసాధికారమును చాలవచ్చుననియు, అప్పుడు భారతీయుల స్వపరిపాలనా హక్కులను వారతత్వక నీడేర్చెదననియు నతడుచెప్పెను. ఈనట్లును భారతీయులకు స్వయంస్థానములను ననువర్తింపజేసి నిరాకరించుచున్నదని వి. కె. పటేలుగారు చెప్పిరి. గాంధీజీయ్యగారియొక్క లభించువరకునుగాక భారతీయు లాందోళన చేయుచునే యుండు రని గూడ వారు చెప్పిరి.

మొదట ప్రభువుగారు డిసెంబరు 27 వ తేదీన మార్చి నుండి హిందూజాతీయతను బయటపెడదరు. రాజకీయసంస్కరణలందరి అర్థకృత్య ఏర్పాటులను గూర్చి వారిండియా కేసు చున్నారు.

త్రైకినపానములు.

లండను, డిసెంబరు 18:—ప్రజలసభలో బోస్ట్గా రిట్లు తెలియబరచిరి. ఒక్కయభ్యుదయకాసనములట్లు మాత్రమే రాబోవు నెలనులో చర్చింపబడును. నేలవాగులాభము లనుగూర్చియు, శత్రువులను చాకగనవులను ఎదుర్కొనుచును గూర్చియు చేసినందున పోట్లమును విడుదలచునని భావింపబడుచున్నది. విద్యార్థులకు భిక్షాచట్టము ఈనెలనులో ప్రవేశ పెట్టబడునని కాసింపబడెను.

సింహాళము రాజకీయ సంస్కరణము

లండను, డిసెంబరు 18:—రాజకీయ క్రతువులర మీయ్యును ఆమెరికాగిట్లు చెప్పిరి. సి పాశ్చాత్య రాజకీయ సంస్కరణలు లాభకరముల నుండి ఇతలోనే ఆలోచింపబడును. ఈ విషయముగూర్చి మిన్నుకు ప్రభువుగారిలో నాక చర చేయటకు సి పాశ్చాత్య గిట్లరుగారు రాబోవు కనంతకాలమున నివహించునది అయిట రగిన యేర్పాటు లానంపబడినది.

సింహాళము ప్రభువుగారి ప్రవృత్తి

లండను, డిసెంబరు 18:—ప్రభువుల సభలో సెల్వెయ్య ప్రభువుగారు సింహాళముగారిని భారత రాజ్యాంగసంస్కరణముల యొక్క అగీకరింపబడినందుల కభినందించుచు నిట్లు చెప్పి. ప్రజల సభల భారత బ్రిటిషుపౌరులకు చేర్చుకొనబడినవారిలో సింహాళముగారు ప్రభువులమున సంస్కరణముల చట్టమును ప్రభువులసభయందు తిరగచర్యముతో కాసింపజేయు నిమిత్తము వారు నియోగింపబడిరి. అనుకొనిరితని వారతత్వకరము సామర్థ్యమును గలవరచిరి. బ్రిటిషురాజ్య భారతభూముల సంబంధభాంధవ్యముల దీ క్రొత్తరీతియొకమునూతన కారందమాచర్యమును నుండగలదు. ఈకాసనము విజయవంత మగునట్లు చేయుటకు సింహాళముగారు రనేకసంకల్పములు జేయుటకు గాక యిది కొలుచున్నాను" (ఉత్సాహము). తమనుగూర్చి ఇంతియనకంతములతో ముట్టాడినందులకు సెల్వెయ్య ప్రభువుగారిని సింహాళముగారు కభినందించిరి.

క్రొత్త ఎన్నికలు.

లండను, డిసెంబరు 18:—మదరాసు ప్రెస్బుకరీ (త్రైకినపాన) డిట్లు తెలియబరచుచున్నాడు. ఫిబ్రవరి నెలలో క్రొత్తఎన్నికలు జరుగునను మాటలు తిరుగు కత్తువారు చెప్పినవేగాని ఎన్నికలు జరుగునట్లు లేదు. గనక ఆవిషయమున సంబంధము క్రొత్తవార్తలను నమ్మునూడదు. గనులకు వాటియము చేయవలయునను అంశమునుగూర్చి ఫిబ్రవరి మార్చి నెలలో పెద్దసమ్మెకట్టు లారంభమగునట్లు చేకూరులంద అగీకరింపబడినది యిం తి కర్తవ్యము వారు గనులకు వాటియము చేయుట కెన్నడు నంగీకరింపరని నేను నమ్మకమున చెప్పగలను. లాయరు బార్డిగా రందులకు సమ్మెలింపి కార్మికుల సహాయము దచేయుటకు తిరుగు కత్తువారు నడవకను చున్నాడు. వారి ప్రధాన మంత్రిగారికి వ్యర్థము లేకపోలేదు. గనివరలలో మాటికొనుటకు వంతుల ముండి తప్ప తక్కిన కార్మికులందరికినీత్రుకొనుదురు. అందు

చేర తిరుగు కత్తువారు మాటల విశ్వసించగలరు. భాను గారును తురికొండలు కార్మిక కాయకమును చుట్టరకముల వారి సహాయము నొంద యత్నించుచున్నాడు. మంత్రివర్గము వారిని గూర్చి వార్తకత్తి క్రితము అసంగతవాక్యములను వ్యాపించుటవలన వారికి చాల బాధగలన్నది. ఆపత్రిక గాక తురికొండలనుండిగూడ నట్లు చేయుచున్నాడు. అందులకు క్రొత్త ఎన్నికలవార్తలను నమ్మ నవలయు లేదు.

మంజూలు అల్లరులు

లండను, డిసెంబరు 17:—ప్రెస్బుకరీ (త్రైకినపాన) వ్రాయుచున్నది—ఇంతవరకు తెలిసినమాచారమునట్టి మాడ ఏమీ 18-వ తేదీన జనము దెబ్బతగునట్లు అప్రకటనమును గానింపిన వివరకరణముగూర్చి మాంటేగు గారి కేమియు తెలిసినట్లు కావరాదు. మంజూలురాష్ట్రము నొక సేనాని కస్త్రువు లేనియూలేని జనసమూహమునై తుపాకుల నుకయోగించి ను మాక రెండు నేల ముండికి గా నునుల కళ తిగించి యంద నా నంగతి యొక్క య భాగ్యస్థితిని నకాలమున రాజ్యపరిధిగా రిడియూ మంత్రి తెలుపటం దుకు యెట్లు జరిగినది? ఇంతవరకు రాజ్యపరిధిగా రీతమున కంపిర్యోధివా ర్తలకలన ప్రజలకు ఈకీడ వివరించిన శంతి మాత్రమే తెలిసినది. బహిరంగసభల నొకరికలదని యొకరు త్రుతేయగా ప్రజలు వారి పాటింపబడుటవలన వారిపై తుపాకులు ప్రయోగింపబడి 200 యందకి దెబ్బలు తగిలెను." ఈవార్త ఏమీ 19-వ తేదీన ఇచ్చటి ప్రతికలలో ప్రకటింపబడెను. ఈవిషయమునందభివారు లింక మూకీభావమున వహించుట వెంటనే సకాలమున సంకతి సందర్భములను తెలియబరచుట కంటే ఎక్కువ అపాకరణము నుండగలదు.

పాల్కాల్లు గట్టు.

లండను, డిసెంబరు 17:—పాల్కాల్లు గట్టు ఇట్లు వ్రాయుచున్నది. అమృతనరణమునందలి సంగతుల వివరములు ఇంగ్లండు ప్రతికలలో ప్రయంపబడినంతవరకును ఈకంత మాత్రమును తెలియకదని మాంటేగు గారు చెప్పినమాట లతి ఆస్ట్రేలియాగ నున్నది; హిందూజాతీయ పాపాలనాయకత్వము గూర్చి చెప్పినది కాని అధికారియమున గలిగియున్నది.

ఇప్పుడైన సంకతిసందర్భము లన్నిటిని తెలుపుచు వధికార ప్రకటన గానియును యుక్తమును. ఏమీ ఆధికారులు మరియొక మహావాచనము చేసినట్లున్నది. మహావాచనము యధ్యధందర్భమున గానింపిన చందరాధముకంటే ఎది మరియు వాక్యరకరణము నున్నట్లున్నది.

వేల్పుయ్యవ రాజగారి ప్రయాణము

లండను, డిసెంబరు 17:—ఎడ్వర్డు పార్వభౌమని ఆను క్రెలినిగివారి కధికారిగూర్చివర్తమాను చేసించుచు, తాము బహుకా మార్చి నెలలో ఆస్ట్రేలియాకేగదనియు, ఇంగ్లండునకు మరలునకి ఆరేమమానము నట్లనాయు వేల్పుయ్యవరాజుగారు చెప్పిరి.

యవరాజుగారి కేడావ్రాయు నను తొలిసారి ఆల్బర్ట్ హోలనందలి సీనియర్ ప్రెస్బుకరీ వ్రాయెను. క్రెస్టర్వభౌమ దంపతులును, వక్రకర్తలబంధీయు వెక్కుమందియు నిచ్చేసిరి హోలంకయు పూర్తిగ నింకిపోయెను. కేనడా ప్రాకమిషనుగారు సభాధ్యక్షులును వహించి యవరాజుగారి మూర్తి మర్త్యమున కొనియాడి వారి ప్రమాణము చాలవిజయవంతమైనదనిచెప్పి సామ్రాజ్యములందరికిని బ్రిటిషుపార్వ భౌములందచంచలక్తి కలదని చెప్పిరి.

హిందూ దేశము; బోల్షెవిక్కుల ఉద్వేగము.

లండను, డిసెంబరు 18:—ప్రజలసభలో క్రొత్తకొండు కర్తవ్య గారికి ప్రభుత్వరమియ్యును లాయరుబార్డి గారిట్లు చెప్పిరి బోల్షెవిక్కులకుట్రలకు ప్రకీకరణము హిందూజాతీయ ప్రభుత్వమువారు తగినయేర్పాటుల నొనరించుచున్నాడు.

లండను, డిసెంబరు 17:—కర్ సామ్యము హోగారికి ప్రభుత్వరమియ్యును మాంటేగు గాట్లుచెప్పిరి బోల్షెవిక్కులకు సంతకరణము కలమున కేతెంచినది. ఆక్రెలినిగి తంతవంతు సభాధ్యక్షుడు క్రెస్టర్వలేయెను. బోల్షెవిక్కులకు నూత్రికలక హిందూజాతీయముల వ్యాపించజేసి నె చిని యత్నము లేనియు ఫలింపజేయు కావరాదు.

బ్రిటనులోని ఆచారపరవార్తముల కంట్రోలు

లండను, డిసెంబరు 17:—ఆచార సామ్యముల సరఫరాల నింక మూడుసంవత్సరముల వరకైన విషయిరీతి అధికారినివందుచు బావకల్గే మని ప్రజలకల్గిలో ఆచారపరవార్తముల కంట్రోలుగారు చెప్పిరి.

మాదియరల వనివారు

లండను, డిసెంబరు 17:—మాపున కాటకు స్పిన్నర్లు నెడరేమనువాక తమ పరివారలకు జనవరి 10, ఫిబ్రవరి 14, మార్చి 20 వ తేదీలకు ఈ క్రింది విధమున బోనము వంచి పెట్టనిక్కయింతిరి. (త్రైకినపాన 18 ఏ డ్దలోకలివారికి ఒకొక్కరి కొకసావర. 20 ఏ డ్దలోకలివారికి ఒకొక్కరి కొకటిన్నర సావరను 20 ఏ డ్దకు వెబడిన క్రియలకు ఒకొక్కరికి 2 సావరను 20 ఏ డ్దకు 8 సావరనుల 20 ఏ డ్దకు ఇచ్చుటకు తీర్మానింపబడినది. అట్టియ్యటకు 150 లక్షల సావరనులకును 150 లక్షల ముండి లాభము గలుగును మాక పరిశ్రమలకు ఈసంకల్పర మనమానలాభము నచ్చుట వలన ఈబోనము వంది పెట్టబడుచున్నది. అంతియగాక పనివారము మార్చి 31 వ తేదీ కరకును మారు మాటాడకుంప వని చేయ నంగీకరించిరి.

మాదియరల తనివారల యూనియనుల రెండు ఈ బోనములు చాల అసంతృప్తికరముగ నున్నవని తీర్మానించిరి.

వేల్పుయ్యవ రాజగారికి స్వాగతము.

లండను, డిసెంబరు 18:—కేనడా ఆమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రముల కేనడా జనతరణము మరలిన దునని (త్రైకినపాన) మారు నేటియదయను పాటలందలి క పున వెల్పుయ్యవరాజుగారికి గిట్టుపాటునందు గొప్ప సవాగతోత్సవ మొనరింపబడినది. రాజబంధువుల నేకమందియు, హిందూసంఘమున, లాయరుబార్డి దంతకులును, బొంబయ్, కర్ణాటక, ప్రభుత్వ, బోస్ట్లా, కేంబ్రిడ్జ్ మొదల గాగల ప్రభుత్వసభ్యులును, ఆ సిక్స్ థ్రియ దంతకులును, కేనడా ప్రాకమిషను, లండను వివపు, కేంబ్రిడ్జ్ అర్చి వివపు, ఆమెరికా రాజువారి మొదలగు వార నేకమంది నిచ్చేసిరి. కేనడకు పాకల కరపు స్వాగతకరము ను జరిపి యవరాజుగారి ప్రమాణములను కేనడా బ్రిటనుల సంబంధ భాంధవ్యములను, కేనడావారిరాజధక్తిని, ఆమెరికా బ్రిటనుల స్నేహలతను మరింత దృఢపరచిరనుచు స్వాగత క్రియను ప్రకరింపబడినది.

యవరాజుగారి బహుకరణమునకు కృతజ్ఞతను తెలుపుచు తగిన ప్రభుత్వరమ నిచ్చిరి. ఏమట్లు బార్డు నేయరుతో గలసి మాన్డను ప్రాసాదమును భుజించిరి.

బండిపోడివాణ్ణి— ఈ నెల 19 వ తేదీన హవరా స్నేమకు 6 మైళ్లదూరమున అండ్రూ గారుసూపమున కట్టపము జీరమును ఆచార్యుడీ కర్తవ్యని చుపి 25 వేల రూపాయలను దొరుకొనిరి. 17 వ తేదీ బుధవారమునాడు జీరన మిల్లున అరనివ్రుకకు తెలుపుచు రాయులూరునకి హవరా కేరచ్చిరి. కలకత్తాలో రాకల సిన సామ్యము హవరా తేదీ కొని 19 వ తేదీ పుడయమున 9 గంటలకు మోటారు బండిమీద బయలుదేరి. వారు అందలకు 2 మైళ్లలో నన్న యొక్క స్థలమునకు వగము 10 గంటలకు వచ్చిరి. వారిబండి నొక నే మరియొకబండి వచ్చుచుండెను. ఆబండిని చూడనపుడు వారి సమానమేమియును కలగలేదు ఆ కే.డెనబండిలో 6 పురుషులునుండిరి ఆబండి ఏరిబండిని నిప్పించుకొని ముందుకు పోయెను. జీరమును బండి డ్రై కరు బండిని నిల పెను ఏల నిల పెరిగిన యడుగ యింజను నేడెక్కినది. చచ్చివుపోసి వేసిరి క్లింవరతెనరి ఆతడెను ఆకడట్లు చచ్చివు పోయియుండగా యిందు క్లింవరతెనరి మరల వెనుకకువచ్చెను. మారి క్లింవరతెనరి వెళ్లుచున్నాడు. మారద్ద నేనున్నవని ఆబండిలోని వారు మార్వాడీల నడిగిరి. వారు జవాను చచ్చి కలుగ చేసెనుగారు వొంగు జీరనుచుట్టుకు వచ్చుకొనిరి. వారిలో నొకడు నామ క్లియో అరిని రెల ముడిలు చాతీ. కరున గుండు భండమునుగ నడిపెట్టిని రికికె- నాకరు పొరిగొయి కమోదని నవచ్చు యింటిలో వాగెను. 10 నియమములకు బడిపోటు దాగి బండి కడుదడిగ నడుచుచు బోవుచుండుట తిరుగు చూచెను. ఏమట్లు నరకువచ్చి మాడగ జీరనుచుట్టు గరిగ్రామమున కేల.డియండినది. 280 రూపాయల నెలకుల బాక నోట్లు మాత్ర మరనియొద్దనుండెను. వానిని నపుకరు తీసుకొని నింకినెల బోలిగ స్నేమకు పోయి నిపోవుచేసెను. తిరుబండి డ్రైకరు కూడ బండిపోటుదారుల కుట్రతో చేరినవాడె యనియు యిట్లుపార్వితేయుటకు వారివరకే సంకల్పించు కొనినదియు 7 గంటల యిద్దరమాత్రము సంకల్పములు రిక్కి. వాగు బోత్తరేయలనియు నరకు తెలిపెను.

ఆరోగ్యసూత్రములు.

పాలకూర, పొన్నగంటికూర, చిట్టకూర, కల్లగిరికీర, చక్రకర్తీకూర, ఈయెరు మొదలగు ఉపయోగించువాటి ఆరోగ్యము కల్పింపజేయును. శీతములకు మేలు కలుగజేయును. ఇయ్యము పొత్తికొకటముగ సరిగలంతి యోగులచేతగాద నుక యోగింపజేయును. యోగకాస్త్రముల గలదుచున్నవి.

పాలకూర:- ఇది కాకముల శ్రేష్ఠమైంది. దీనిని సంస్కృతమున కాశ్రేష్ఠమనెడి వాడును. దీని ఆన్నివిధముల విజయి పులుసు కాకములను ఉపయోగించెను. ద్రిదోషములనుజేయును. శీతములకు హితమును గలిగించును. సర్వోత్కృష్టమున ఆయుర్వేదకము.

పొన్నగంటికూర:- జ్వరము, ఉబ్బము, దగ్గు, ప్రమేహము, మూత్రకృచ్ఛము, మూలగోగము, రక్తవైర్యము ఈ రోగములకు హితము. ఆరోగ్యమును బోగొట్టును. శీతరోగములకు విశిష్టమైన హితకరము. మరియు అన్ని వ్యాధులపర్యయము.

చిట్టకూర:- ఇది మారకము, పులుసుకము, ఉపయోగించునగును. కొంచెము జీర్ణమైనను. త్రిదోషములకు హితకరము. కాస్తమునకు హితముజేయును. చురుకైనను బోగొట్టును. కల్మషాభివృద్ధిని దోలించును. దీని ఉపయోగించునట్లు శీతరోగములనుజేయును. శీతములకు హితము. ఆరోగ్యకరము.

కల్లగిరికీర ఆకు:- ఇది మారకము, పులుసుకము, ఉపయోగించునగును. కామిల, పొండుపు, నంజు ఈ రోగములకులక్షణము కల్గిలి హితము. మూత్రబద్ధమునకు, మూత్రాశయములకు హితమును శ్రేష్ఠము. శీతములకు మేలుజేయును.

చక్రకర్తీకూర:- చలనజేయును. ఆరోగ్యమును అన్నిమార్గములను, అమలకామలములను గ్రహించును. విమనములను అన్నియును బోగొట్టును. నలిపురుగులను బంపును. జ్వరమునకు బలము నిచ్చును. త్రిదోషకామకము కాస్తమునకు బలముజేయును. మలబద్ధమును బోగొట్టును. శీతములకు మేలుజేయును.

పులింతాకు:- దీనికూర చులకనైనది వైర్యములలో నలయును. దీనిని బుట్టించును. ఆలిని మోచుచును. వైర్యవ్యాధులయందును వాతవ్యాధులయందును హితకరము. అతిసారమునకు గలగును గుండ్రము (అవసరమునకు) అది వ్యాధి కల్గిలి హితము. దీనిని మోగనను, పులుసును కచ్చుడినును పయోగించునగును. కాస్తమునకు బలము నిచ్చును. విరేచనమునకు హితము.

పులిపా:- దీనిపచ్చడి అల్లములను కడుపుబ్బరములను బోగొట్టును. దీనిని బుట్టించును. అపాపవాతమున కల్గించును. ఆలిని మోచుచును. ఆయును తొలగించును. అన్ని దీనినిజేయును. వాటికిరక్త క్షయములయందు హితకరము. అల్లవిరేచనముల నిలుపును.

గుంకకలగ:- దీని పచ్చడి కడుపుబ్బరమును, నీరు లాచి కడుపు అల్లములను కల్గించును. పురాణవైర్యములయందును, రక్తక్షయమునకు, పొందరోగమునకు, కామిలగోగమునకు హితకరము. విరేచనమును విరేచకమునకు జేయును. కామిలాస్త్రైవ తిరోగములకు హితము.

ఉసిరికాకు:- ఇది యోగకామకము పచ్చడిగలను ఉపయోగించునగును. ఉష్ణమున కల్గించును. మధుమేహ బలము మూత్రగోగములకు హితకరము. కామల వైర్యము, పొండుపు, అజీర్ణము, విమనము, రక్తక్షయము అను నీవ్యాధులకు హితమును దీనిని బుట్టించును. మెదడుకు మంచిజేయును. నిత్యకమోగమున వ్యాధులను రాకండ కాపాడును. యోగిమును దిలిపింపజేయును. వాత ఉపయోగము కాపాడును.

అల్పపాకాకము:- బచ్చలికూర, చిట్టకూర, చక్రకర్తీకూర, లేక యక్కకూర, బావంతిమా, పాలకూర, నీరల్లికూర, ఈ యి ఆకు లేక యదరబెండ, కవ్వంతులయొక్క పులింతాకు, చిట్టకూరలకు ఆకు నీని మెరుగులేక మల్లకజీ పుడికించి మనె నెయ్యి గలిపి తీర మూతినడి యుపయోగించునది:- శ్రేష్ఠవైర్యము.

ఒక వార్షికవైర్యము:- కడకజీర్ణా బోధులను దలి త్రిభాగమును నిలవజేయుటకు. శ్రేష్ఠమైనది. మహావైర్యమును 1920 సంవత్సరం జనవరి నెల 4-వ తారీఖున శేషాద్రికర్మగారి ఈ జమాన్యము(కడక జీర్ణములకు బలవంబును. ఎల్లరు ముందునీ సభ సలహాకరంబు ప్రార్థించులు.

అంధిభాగవతము. పోతరాజుకాలము.

సాహిత్యచరిత్రనుండి గ్రహించబడినది

సంస్కృతభాగవతము సాధ్యకరింపిన సమయమున కామాత్యుడు శ్రీరాధకవిసార్వభౌమనకును సంస్కృత సింగభూపాలునకును నుకలాలిక దేనియు గావుననే పదునేవత్ శతాబ్దము మొదటి ముగ్ధభాగమున నున్నవాడ దేనియు మనము నిలంచుచున్నాము. శ్రీకృష్ణునియును బ్రహ్మకృష్ణునియును పేరకలియించుటకు గాకము గొత్తగా సంస్కరింపబడిన తమ యాంధ్రీకపుట చరిత్రమున, "వాతన 1405 నుక త్సర వ్యాంకమున జననము. 1460, 1470 సంవత్సరములములకు జీవించియుండును" అని వ్రాసిరి. శ్రీకృష్ణునియును (బ్రహ్మకృష్ణునియును) కలియజేసి యాంధ్రీకముగాయును దమ కవి జీవితములయందు, "అతడు (శ్రీకృష్ణునియును) కా. శ. 1800 క్రీ.శ. 1878 యన శ్రేష్ఠవైర్యమునకు వచ్చి కా. శ. 1850 (క్రీ.శ. 1428) కలమును వ్యవహరించినట్లుగా వేంకటాద్రి వారి కంఠాలిగంధములను గావించును. అదిగావున పోతరాజు కాల ముదయకావచ్చును" అని వ్రాసిరి. ఎట్లు చూచినను వాతడు అనునీవత్ శతాబ్దాది నున్నట్లు కనుపించును.

అలాగే బటర్ పత్రి. వి. వేణుగోపాలచెట్టిగార్లు చే మూడుభాగములుగా సంపాదించబడిన నెల్లూరుజిల్లా కావనములలో రెండవభాగమున నొకకావన మునకుచున్నది. అయ్యది 'గుడ్డపాతము'న 'భగవద్రాజ్యము'నకుండి కడియున్న యొకరాతివై నున్నది. ఈకావనము ప్రాసనవాడు తన్ను గూర్చి "భాగవతపురాణంబు కొండకూర్చుడు. రామకృష్ణ పుద్గంధిన కావనం" అని ప్రాసించిరి. ఈకావనము నెల్లూరు భాగములలో నున్నది. అందు మొదటివానిలో "యాదవ జల్యం శ్రేణంబాయించు కరిగీరుకు యిట్లు" అని యాదవ కంఠము వ్రాసివాడు. ఓరుగల్లు కాకతీయశాసనములను నలవడికిం గాకునురాజుకలను జరిగినయుద్ధము రెడభాగవత వ్రాసివాడు: మూడవభాగమున, మల్లరాజు నెల్లూరు రాజుకు నలవడికిం దాం తెల్లంకవలనన పుల్ల (కళువుల మేత పన్ను) చెల్లించుకొంటుంటే వారిరువురు యల గడ్డపాతవద్ద జరిగిన యుద్ధము వర్ణించివాడు. నామగతభాగమున యుద్ధము జరిగిన కాలమును దర్శించుటకు వ్రాసివాడు.

ఇందు మొదటిభాగమున యాదవకళుకు వర్ణించుకట్టు నలవడికిం గాకునురాజు భాగవతవైర్యముగొన్ని యిరుద్దె బడినది ఆవ్యయ లింగం బొందుకల గదాన్నాడు.

నీ "రాజే ద్రాజు తొల్లి రాజులంధముల
వేలసంఖ్యలు వైర్యవిభులు తన్ను
నాగ్రామి చిన భార మాంబాలక భూమి
గోరూపయ్య బ్రహ్మ కే.బోయి
నీర్లు మన్నెరుగా రోదవనుసే
గరులతో భాదించి కమలభవుడు
భరణి నూటడం బల్లి భాతీయు వేల్పులు
గదలి రా విష్ణుం గావగేరి
లేక పురుషుడు క్షులు జదివి యగ్రగృహమాధి
నండి యొక మాటనిని వారిబోధిపుడు
నూడు వేల్పులుభరణి నీ విష్ణుయట్టి
లూకు కవంతుని నీగిరి బలికె దిలియి"

(భాగవత-పూర్వ-146)

"రాజేంద్రవిజయ తొల్లి రాజులంధములతో వేలసంఖ్యలు వైర్యవిభులందము. ఆగ్రామించిన భూమిభార మాంబాలక గోరూపయ్య బ్రహ్మ కే.బోయి : నీర్లు మన్నెరుగా రోధనం కావన : గరులతో భాదించి : కమలభవుడు భరణిమారడం బల్లి భాతీయును వేల్పులు కదిలి రావిష్ణుం గావనె గ పురుష మాత్రంబు చదివి యగ్రగృహమాధిమండీ యోగముల విని వారిబోధిపుడు వినుడు వేల్పులుభరణి నీ విష్ణు యిట్టికలకు వివరించెదని నీగిరిబలికె దిలియి" (కావనము)

కా "యాదవకులమున నమకల
మెదినవై బుట్టజనకు మి. అంకలక
శ్రీదయకుడు ననుజేవున
కాదరము నుట్టి, భార మంతయు బాపుకా"

(భాగవత-పూర్వ-156)

"యాదవకులమున నమకల మెదినవైబుట్ట జనకు మి. అంకలక. శ్రీదయకుడు ననుజేవున కాదరమునం బుట్టి భారమంతయు బాపుకా" (కావనము.)

కా "వారిపూజ్యము పుట్టెడు
మరకస్యం భూమియందు మందరకన్దు
వారి గ్రహంజే శేషుడు
వారిశక్తి యిట్లు దర్శియోగంబునై"

భాగవత-పూర్వ-166)

"వారిపూజ్యంబునకు మరకస్యం భూమియందు మందరకన్దు వారిగ్రహంజే శేషుడు వారిశక్తి యిట్లు దర్శియోగంబునై భారమంతయు బాపుకా" (కావనము)

ఇట్లే భాగవతమునకి మఱిగొన్ని పద్యపాదములను వచన భాగములను కావనములతోడ దీనిలో లెకినది. ఇట్లు తీసికొనుట "విజయ మహర్షి అదిశర్వ సకలభూతసంభవ అక కావన నీక 'భాగవత దేశమ స్కంధ' మపునలన వెల్లెవ కాస్త్ర) భవన"మని కావనమునందే వెల్లడి జేయబడినది.

దీనిబట్టిచూడ, భాగవత వికాసము ప్రాయములమునకే యాంధ్రీకరీకరణమడి యుండలేదు. ఈకావనము, "శ్రీకృష్ణ కాలిమానన శకవర్షములు 1170 అను, 'నీంజి' కాళయై శంకర్సర కాలిక కురువ నెల్లూరు నలవడికిం గావనెన్నా వాంమెరసి....." అను రచననే నలవడికిం గావనెన్నావైకా. శం. 1170 యన వాదించలేదని చెప్పవచ్చును. 'నీంజి' కాళయై శంకర్సర కాలిక—'అకటలే నీకావనమునకు వాంమెరసెను పూర్తి కాకమునకే యునగా నెల్లూరునములలో పుననే ప్రాయబడియుండలేదు. కావున భాగవతము కా. శ. 1170 (అ. గా క్రీ. శ. 1248) యనకు మండీ వ్రాచుటడి యుండలేదు. దీనిబట్టి పోతరాజు యతిరామకళ్యాణులపూర్వమున్నట్లు నెల్లూరున్నది రమాయ తిక్తకతో సరుకలి టుడో లేక వాతనికి గొప్పము తన వాతవాడో కావలయును.

అంధిభాగవతమున కాంధ్రీవిస్తరి యొకప్పుట్లు: "యాంధ్రీకవితా గౌరవ, జనమనోహర 'సన్నాతము'ని" గ్రహించుననీ, వారివారచరణావలంబున నాభిలాషిం 'దిక్కు జనీషి' భూషించి వతీయు నిరరపూర్వ కవిజనసంభావనలుగావించి వర్తమానకపుటకుం బ్రాయములలిక భావికపుటచూపించి" అని వ్రాచుబడియున్నది. కవినిదయొక్క, భూతభవిష్యత్సర్వమానకపుట బహూకరించిన పోతరాజుమాత్యుడు ఎట్లాశ్రీగదకు దయచింతించెడి గవిని? యనునదియర్థంబు (సన్నాతతిక్తకము, శేర్లొం ఎట్లాప్రగడ నేల వదలివెట్టును? అను సంకెనులు కాకీకావనము విచర్యించిన వెనుక గల్గినది.

విచర్యకు లీవిషయము శ్రీధర్మజ్యోతిషుని, లోకమున జం దెలుకదనిని సారాంశ మేమైన కవడికి వాద్యమెంత జేగము గా మా "సాహిత్య"పత్రికకు బంపుకల గాక.

మల్లాది వేంకటేశ్వరవాధ్యకర్త
సహాయ సంపాదకుడు.

మహావైర్య (వైర్య) రు:- వైర్యము అన్నికలగా జల్లుచేసినది. వైర్యమును శ్రేష్ఠవైర్యము చేయునది. ఆరోగ్యము కలుగుచున్నది. భయకారము మేము ములెను.

రంగును వైర్యపాతకము:- ఈనెల 22-వ తేదీన గల్గియు గాన పాతకాల వివాదములకు పరికరములం బహుమతుల నిచ్చిరి. గవ్వయి వచ్చుట కిదియే తొలిసారి.

వాద్యమునకలంబును-బర్మా బ్రతిపద కవిటిక కును మేలుగారిని జీతము పుచ్చుకొను శాస్త్రవర్మగా శేషించిరియి. ప్రితినిధులు ఇట్లుగానుండే యుండవలెనని సంఘమువారు ప్రితినిధులకు తంతివాద్యసంపీరి భంజనము చేయవలెనని సంఘమువారు జేసేయుల న దనిని గోరి.

గోదాము తిగులబడు:- 21వ తేదీ సామంతము కలకత్తా నగరమున చిత్తూరునం నొకగోదముల గోదాము తిగులబడినది. ఆమంబుల వారుకుకు రి గంటలనేపు జల్లెడి మంటల వారిసంఖ్యలలో నొకటి రాత్రి మంతిపోవు యుండగా నొకయింటికి తిగులకొనినది యింటి వసారా కొతకూలినది. ఇంజన చెడింది ముగ్గురుకొడుకులకు దెబ్బలు కలిగినది.

శ్రీమత్సద్వసిష్ఠావైష్ణవాసాసనభా:- ఈ సభ ఈనెల 26 - వ తేదీ మొదలు 29 - వ తేదీ వరకు తిరుకతి నమిరమునందు తిరువనూరు అనే శ్రేష్ఠమయ జనప్రదముగా జరుగున. సభాభిమానులను పోషకులకు చందా దారులన్న సభదయజేయ ప్రార్థించు. వైర్యకు మహామహాపాధ్యాయులకు, బ్రహ్మకృష్ణ, రామకృష్ణాద్రి కాస్త్రులవారిని ఆహ్వానించుటకు సభాకర్తవర్మగావైన కామర రామచంద్రరావుగారు కుంభకోణమునకు పోయియున్నారు. కాస్త్రులవారు ఆహ్వానమును అంగీకరించి సభకు దయచేయవలెనని కలికలు ప్రార్థించుచున్నాడు. - గోపాల కృష్ణాచార్యులు.

స్థానికాది వార్తలు

జెయిల్ కమిటీ:— ఈ కమిటీవారు యూనెల 29 వ తేదీ భవన్ కుడి వద్ద చేరుకుని తెలియచున్నారు.

రాజకీయ వేమకలు:— ఈ సంవత్సరం వేమ కలు సభలో ఇండియా అండ్ లోకాల్ అసోసియేషన్ వారి గ్రాంట్ నుండి రేపటినుండి జరుగును.

బిరిడి:— మైసూరు రాష్ట్రమునందలి బిరిడి గ్రామ మున్నగు తీరములు, మహాసభ కల్లెరు రావచ్చునని యు, మాకు తిరిగియువను తెలుపబడినది.

చెన్నై ప్రభుత్వ సభ:— ఈ కారణము 1920 సంవత్సరం ఫిబ్రవరి నెల 5 వ తేదీ గురువారం ఉదయం 11 గంటలకు ఫోన్ నెట్టుకొని కాన్ఫరెన్స్ చేయవలయు సమాచారమును.

చెన్నై పురాంధ్ర సభ:— ఈ సభవారు శేష సాంకలము 5-30 గంటలకు బిల్డింగ్ యాత్రనుండిరమున 'చంద్రహాస నాటకము' ప్రదర్శించెదరు. గురువారం సాయంత్రము 5-30 గంటలకు 'చిత్రలేఖ' నాటకము ప్రదర్శించెదరు.

కాలవనగారి కాలండరులు:— కాలవనగారి బంపటి 1920 సంవత్సరపు కాలండరులు మా కార్యాలయము చేరెను. చెన్నై కాలిగ్రామాల చక్రనిశ్చయము లనేకముల మనోహరముగా చిత్రపటములు. ఈ కాలండరులలో కాలవనగారి ప్రకటనాసామగ్రియు తేట పడుచున్నది. ఇవి సర్వవిధముల బాగున్నవి మా ఆభిప్రాయము.

వశు సంగతులు:— "రాజాపు కాంగ్రెసు మహాసభయందు పశువులు, పాలు, వెన్న, నెయ్యి, మాంసములు క్క ఎగుమతి నిషేధించబడునని ఒకటి రెండు ఆమోదించబడెను. వశువులు అధికముగా ఎగుమతి చేయబడుటచే వ్యవసాయము ముఖ్యమైనదిగా మారుచున్నది. కావున వాతవ్యవస్థాపక సభకు వశువులు ఎగుమతిని నిషేధించుటకు ముఖ్యము. కావున కాంగ్రెసు ప్రతినిధులందరు యజ్ఞశ్రీరామమును ఆమోదించి 'సాగ్నితము' ఇట్టి ప్రకటనలకు ప్రతిముగొప్పవారిచే చేపాగించేయబడి కాంగ్రెసు మహాసభకు తెల్లదలచిన వారికిందికి పంపి పెట్టబడుచున్నది.

ఆయాధిభాసన నిబంధనలు:— ఈ క్రింది తరగతుల వారసదారులందరు ఎట్టి ఆటంకములు, లైసెన్సులేక తమ తమ తరాలవారసదారుల ఆయాధిభాసన ఉంచుకోవచ్చును అని ఇండియా ప్రభుత్వమువారు తీర్మానించినారు (1) నైట్ హుడ్ అర్హతలో చేరవారు (2) కేసరి హుడ్ పతకము పొందినవారు (3) ఇండియా ప్రభుత్వమువారిచే విరుదములకు పొందినవారు (4) ప్రభుత్వమువారి కడనుండి ఆయాధిభాసన పొందినవారు (5) విల్లింగ్ టోన్ మహారాజు సర్టిఫికేట్ పొందినవారు (6) 1920 సంవత్సరం జనవరి 1 తేదీలోగ మింపుపుచ్చు కొనిన విలిటరీ అధికారులు (7) రెండవ మూడవతరగతులకు చేరిన సర్దారులు.

అనిబీసెంటుగారు:— 19-వ తేదీ ఆంగ్ల తేదీనుండి విసెంటుగారు బొంబాయికి వచ్చిరి. 10-వ తేదీ సాయంత్రము మురార్జీ గోవల్లూనుహాల్ లో రత్నానీ మురార్జీగారి ఆధ్వర్యమున జరిగిన సభలో సంస్కరణములనుగూర్చి యువభాగిని తిరి- సంయోగ సంఘమువారు చేసిన మాన్యులవలన చట్టము చాల బాగుపడినది. దానిని సరియైనట్లుగా పోషకములు మార్చి నది- దాని సంఘములను మంత్రమును దైవ్యముతో పని చేయవలెను- నాటక సంఘమువారి యెదుట కంబాలు పుష్పగులిచిన సాక్ష్యములను ఆంగ్ల తేదీయులకు చాలవ్యక్తతయ్యుచున్నామను కలిగెను- సింహా ప్రభువునకు గవర్నరువద్ద విలీనించుచు నమనంతరి ఆ దేశమునకు- సింహా ప్రభువు మాంటూగూగార్లు మండి తనిచేసిరి- ఇండియా మంత్రము తొలగిపోవుటకు నూడ తెలుక మాంటూగూగారు పనిచేసిరి అని విసెంటుగారు తెలిపిరి.

వృత్తాంతములు

పూర్వ పాఠశాల ముఖ్యకేవలని ఆశ్చర్యకామిని గావించు కొనెను.

రంగును మూర్తినిశితము బిల్లు:— ఈ శ్రాత్తచట్టము క్రింద పంపిడెను.

శ్రీ చక్రవర్తిగారు నేడు బకింగ్ హామ్ ప్రాసాదమున కోర్టును జూరు నవాబు సారాల్మిట్ట ఆలీఖాన్ గారి వాదించిరి.

నర్ బాన్స్ రాను కెన్యెలుగారు ఇండియా కాన్ఫరెన్స్ సభ్యులుగా నియమించబడిరి, అట్లు నియమించబడినవారిలో యెదుట శ్రీ చక్రవర్తిగారిని సందర్శించెను.

భారతవాద్యము మహాసభోధనము నొనరించుచున్న నర్ బాన్స్ గ్రీజర్లుగారు ప్రాన్స్ ఇన్స్టిట్యూటు విలేజుకు దగ నెన్నుకొనబడినది.

ఇండియా బాంకింగ్ కలకత్తాలో ఈ నెల 21-వ తేదీ యీ బాంకి ప్రారంభించినది. ఈ బాంకివారు మైకామిటులకు గూడ సమాచారము చేయదురు.

నర్ నాన్స్ అలీయూగాడు:— ఇహందంతులు మైదారాబాదునుండి 21 వ తేదీ మధ్యాహ్నము కలకత్తాకు వచ్చిరి. అతడు రెండు రోజులుండి బాంకిపూరుకు వెళ్లెదరు.

సంభవ్యములలో కొట్లాట:— కలకత్తాలో 18-వ తేదీ సంభవ్యములలో పూర్వపు ఒక చిన్న వనీకు దగ్గరకు వచ్చు నది 5 గురు ముసలులలో కొందరిని కొట్టిరి. వారి మీద కేసు చేయబడినది.

మంబాలు పట్టప్రభుసభ:— ఈ నెల 20-వ తేదీని లాహోర్ లో దీక్ష జరిగినది. వారిను కల్వరివ్యాలయమునకు చేరిన పాచెరుగారికి ఆటంకముగాకొని దాక్కుకురియదము తియ్యబడినది.

శత్రుశక్తిలవారు:— ఆహమదాబాదున చెరపాల యందుంచబడిన జ్యోతి ఆస్తియా శక్తిములవారికి 80 మంది 22-వ తేదీని హామరాకు తీసికొనబడిరి. వారి నడినుండి వారి వారి శక్తిములకు పనిచేసెదరు.

క్రొత్త గ్రంథాలయము:— సత్రవల్లి తాలూకా క్రొత్త నూరు గ్రామమున శ్రీ సీతారామ గ్రంథాలయము స్థాపించబడినది. ప్రస్తుతము నూటయిరవది గ్రంథములు గలవు. న్యూ ఇ డియా, ఆంగ్ల దినపత్రిక, కృష్ణాపత్రిక తెప్పించబడుచున్నది.

80 కొట్ట సావరనుల విలీనముల పరామి యుగ శక్తిములు ఇంగ్లండులో క్రియించబడునని ప్యాన్సునుండి తెలియచున్నది అట్లు చేయుట కంత ఆవరము కన్నట్లదని ఆర్థిక వండియులు తలంచుచున్నట్లు మార్చింగు పోస్టు తెలుపుచున్నది.

డికంబరు 1-వ తేదీ ధామకర్ణ నైకుల రెయిలుబండి నెదిరించుటను గూర్చి క్రిస్టియన్ విరమములను తెలుపబడిన దని తాము ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి రెంటి సంపిరిని మాంటేగు గారు ప్రవలసభలో పోరెట్టుగారికి క్రత్యుత్రము నిచ్చిరి.

గ్రేటు బ్రిటను సంయుక్తములనుగూర్చి చెప్పుచు, 50 లక్షల ఇండ్లను కట్టుటకు బాగా తేర్చాటు చేయబడినదియు, వాటిలో లక్ష బాగాలు క్రయమునకు తీసికొనబడినదియు, కృత్తికానిర్మాణము చేలలోని బాగాలను తీసికొనిరనియు ఇంక జరిగెందులకులయందియైన గృహనిర్మాణము ముగియగింకబడెదలయుననియు లాయరు బార్ని గారు చెప్పిరి.

కెప్టెన్ రామకృష్ణగారు ఇంగ్లండు ఆస్ట్రేలియా కొక వైమానికముగ నేర్పురుపలయనని నూచించుచున్నా రని యు, లండను, కెయిరో, కలకత్తా, సింగపూరు, పోర్టు జాం గులందు దానిముఖ్యకార్యస్థానములు ఉండవలయునని వారు చెప్పియున్నట్లు తెలుసుకొని తెలిసెను. కలకత్తా వాటిని వెనుక నానకానిమానుల వాడుట ఉందినది అతని యుద్ధకృత్యము.

జనరలు బోర్డు గారి యోగ్యము చేసుటవలన జనవరి 1 వ తేదీలో నాన్స్ గారు చాలియగొనెదనని తమ తెలియబరచెను. అతనికి బరులు తగినవని నెన్నుకొనుటకు ఆతని అనుచరులంతానే సభ చేసెదరు. సంభవ్యము: చాలియేనుముగ ననిచేయుటవలన విశ్రాంతి యావత్తుక మై వారు ఆరు నెలల (10 వట్ల) నెలవుచినికొనిరి. కాని ఇట్లు మరల నింతకేగము పనివారంభించవలసి య్యము గట్టిగ నలచుచున్నది.

మొపలాల దొంగసభ:— మండలూరుకు సమీపమున కొందరు అడవివాండు నివసించుచుండిరి. పనిముడు అనువాని కొండవాని బండుగురాలగు నెకయవలన బలవంతముగా మహమ్మదీయ మరములో కలుతగా అది క్రమ మని నని యనువారిలో వాదించెను. అంతట వారు వానిని కత్తితో పొడిచిరి అందుల కనుమానుమీద 5 గుర మొపలాలను పోలీసువారు పట్టుకొనిరి.

గలు అస్తిపైటు గర్జనము:— బర్మాలోని గర్జనలకు 1-3-1920 వ తేదీనుండి మొదలుపెట్టెను తియ్యబడుటకు యిండియా మంత్ర ఆమోదించెను. భవము లభ్యమగునని ఈ నెల 1-వ తేదీనుండియే ఆమోదించిరి నచ్చును. ఆరంభము నెలకు రు 75 లు. 18 ఏండ్లకు నదికి రు 120 ల వరకు రెండేడ్ల కొకసారి రు 5 ల వరకున మార్చింపబడును. 5-6 ఏటకు 10-వ ఏటకు ఏనో కరీకుల నిత్యకరెను. 18 ఏండ్లయినప్పటికి మరల రు 150 ల వరకున కరెను ఏడేడ్ల కొకసారి రు 10 ల వరకున మార్చింపబడును. 24 ఏండ్లయినప్పటికి 175-200 యీ రెండుగ్రేడులు ఉండును.

వివాహమునాన్స్ కరెను:— 18-వ తేదీ కర్నూలులో మేడం వెంకటాచల్యగారు తమ్ముని వివాహమునాన్స్ కరెను కుర్రులకు, మట్టుపట్టుగ్రామములనుండి నూరు 40-50 వల జనము వేడుకయాయుటై వచ్చియుండిరి. కర్నూరుకు నూరేగింతురుగము స్త్రీమరుగా ముక్తిములతో ఆలంకరించబడినది. ఇండియాను ముక్తిములనుండి చేయబడినది. వివాహము బాణసంచాలు కల్పబడినది వచ్చినవలన అన్న దానము చేయబడినది. చెన్నై రాజధానిలో ఇంక గొప్పవివాహము జరిగియుండెదని తెలుపబడుచున్నది. భగవంతుడు కర్నూరుకు కాయరాన్స్ కృత్యము లానంగుగా!

నైకులకుటుంబములు:— యధగంగమున చనిపోయిన నైకులకు బండుగులగు 48 గురు స్త్రీలకు యూనెల 22-వ తేదీ పుడవము తెంగునూరులో మెయోహాల్ లో బిల్లా మేవ స్త్రీలుగారు భవమునంగిరి ఆస్తిలందరును మోపరిచెయి తరగతివారు. చెన్నైవాండు వారిలో 12 నుండి చెరి 300, 22 మంది చెరి 250, 9 నుండి చెరి 200 యాపాములు నియ్యబడిన వారిలో 24 గురు స్త్రీలకు 5 గురు పుత్రులకును పుత్రి వియోగమును 14 గురు స్త్రీలకు భర్త వియోగమును కలు స్థింపినది. పుత్రిలకు గోల్పోయిన కట్టులు 24 గురును క్రియము 5 గురును, భర్తలకు గోల్పోయిన భార్యలు 14 గురును వచ్చి భవము నందుకొని వెళ్లిరి. క్రియములొనికరెండు వరంజ్యోతిగా రొకరు.

బల్లారిసరసవిసోదినిసభవారు
24-12-19 బుధవారము సాయంత్రమున
పాంచాలి స్వయంవర నాటకమును
ఆర్మీయనువీధి లోనుండు
గోకేట్ హాలునందు ప్రదర్శించుతురు.
నెల్లూరు బయస్కోప్ తియేటర్.

పెనాప్ట
పెనాప్ట అనుకన్య పోలీసు వాచే పట్టువలన దొంగలను కట్టించుటకుగా ప్రయత్నించిన పరులను చూచి ఆత్మాశ్చర్యముగా ఉండును.
ఫిలిం 15000 అడుగుల పొడుగు గలది.
10 భాగములతో అంత్యమవును.
సాయం 6-15 గంటకు, రాత్రి 9-30 గంటకు ఈనెల 20 వ తేదీ నుండి 26 వరకు రెండబలు.

World's News.

(Reuter's Agency.)

England

India Bill.

Third Reading Passed.

Labour Party says Bill Totally Inadequate Promises Full Co-operation.

LONDON, December 18.

The House of Lords to-day passed the Third reading of the Government of India Bill. Lord Selborne congratulated Lord Sinha on his conduct of the proceedings.

Lord Sinha Eulogised.

LONDON, December 19.

In the Lords Lord Selborne congratulating Lord Sinha on passing of the India Bill, pointed out that Lord Sinha was the first Indian British subject to be a member of the Lords and that he should take his seat with the object of carrying the Bill through the House. The skill he had shown was a landmark in connection between United Kingdom and India. He hoped that Lord Sinha would be spared many years to help to make the act a success. (Cheers) Lord Sinha thanked Lord Selborne for his kind words.

Labour Party Considers Totally Inadequate.

LONDON, December 19.

A farewell dinner was given at the Commons to-day to the members of Congress Delegation still in England. Mr. Spoor who presided said that the Labour Party considered India Bill totally inadequate. He hoped that the Labour Party would soon control legislature when it would be its duty to give effect to the aspirations of Indians for Self-Government. Mr. V. K. Patel declared that the Bill denied to Indians the right of self-determination. They would continue to agitate constitutionally until they got the political freedom.

Lord Meston Sails for India.

Lord Meston is sailing for India on "Neuralia" leaving Marseilles on December 27th. He is going in connection with the financial arrangements under the reform scheme.

The Khan of Korwai.

Audience with the King.

LONDON, December 18.

His Majesty to-day received at the Buckingham Palace Nawab Sarawak Ali Khan of Korwai.

Sir George Ross-Keppel.

Audience with the King.

LONDON, December 17.

The King to-day received Sir George Ross Keppel upon his appointment as Member of India Council.

Sir George Grierson.

LONDON, December 17.

Sir George Grierson, whose great Indian Linguistic Survey is nearing completion, has been elected Correspondent of the Institute of France.

The Punjab Disorders.

"Times" Comment.

LONDON, December 17.

The "Times" says:—So far as can be gathered, Mr. Montagu never received a detailed account of General Dyer's action at Amritsar on April 13th. How comes it, then asks the paper, that a British General committed nearly two thousand casualties on an unarmed mob in the Punjab without the full facts being forwarded within reasonable time by the Viceroy to the Secretary of State? The sole allusion to events at Amritsar on April 13th contained in the Viceroy's reports, as transmitted to the press in England for publication, is the statement that a mob defied the proclamation forbidding public meetings, that firing ensued and that two hundred casualties occurred. This was published in the newspapers in England on April 19th. The reticence practiced makes the ultimate disclosure even more injurious than would have been the case if Indian authorities had been more frank at the time.

"Pall Mall Gazette."

LONDON, December 17.

The "Pall Mall Gazette" says that Mr. Montagu's statement that he was ignorant of the details of the Amritsar affair until they appeared in papers in England, is astonishing and leaves an almost indescribable impression on the mechanism of Indian administration. The paper urges a full disclosure of the official communications and says:—"There seems to be another sinister side of Simla involved, which is even more astounding than that exposed in connection with the Mesopotamian campaign."

Bolshevism in India.

Government's Strong Precaution.

LONDON, December 18.

In the House of Commons, replying to Viscount Curzon, Mr. Lloyd George stated that the Government of India were taking all possible precautions against Bolshevik intrigues.

No Success in India.

LONDON, December 17.

In the House of Commons, replying to Sir Samuel Hoare Mr. Montagu stated that Bolshevik missions had been received at Kabul. He was unable to state their success. There was no reason to think that the well-known desire of Bolsheviks to spread their doctrines in India had met with any success.

Military Matters.

Return Home for Xmas.

LONDON, December 18.

The War Office, announces that "Steigerwald" with 50 officers and 588 other ranks will arrive in Liverpool from India on Christmas Day, "Bhamo" with 48 officers and 1163 other ranks will arrive in Liverpool on December 28, "Macedonia" with 146 officers and 1678 other ranks will arrive in Southampton on Christmas Day and Caledonia with 128 officers and 1264 other ranks will arrive in Devonport on December 28th.

An Army Order.

LONDON, December 18.

An Army Order provides free discharge for soldiers who, on completion of their colour service elect to take their discharge for purpose of residing permanently outside the United Kingdom, if they are so permitted.

Government and Housing.

Mr. Lloyd George's Statement.

LONDON, December 18.

Addressing a Conference of Builders, called with a view to solving the housing problem, Mr. Lloyd George emphasized that it was the Government's business to render impossible the exploitation of social needs. He announced that numbers of young builders were being released from the army to make up the deficiency in the trade with a view to increasing output.

Sites for 500,000 Houses.

LONDON, December 16.

In his statement at the Builders' Conference, Mr. Lloyd George said that plans had been prepared for half-a-million sites for houses. Three hundred thousand such sites had already been purchased and private builders had secured sites for scores of thousands. The Government hoped to decontrol building material in the New Year. Luxury building must be temporarily discouraged. At least two hundred thousand more building hands were wanted.

Prohibition of Imports.

Government Proclamation Declared Invalid.

LONDON, December 17.

An important decision was arrived at in the High Court to-day. The question was whether the Customs Consolidation Act of 1876 empowering the prohibition of importation of arms and ammunition "or any other goods" empowered the Government to exclude all imports. Mr. Justice Sazkey answered the question in the negative, holding that the words quoted dealt with goods of the same class as those mentioned. He decided that Government was not empowered to prohibit certain imports of ordinary peace-time trade, and the Proclamation purporting to do so was illegal and invalid.

British Airship Services.

Important Developments Pending.

LONDON, December 17.

Important British airship developments are pending. According to the "Globe" the aviation firms of Vickers, Beardmore, and Shorts have practically amalgamated, and a number of shipping magnates are associated with them. It is stated that the famous trans-Atlantic airship R. 34, also the R. 39, now being constructed, will be acquired and altered to carry passengers and cargo. It is understood that a series of goods and passengers' services in Britain and to Scandinavia and Holland will first be organized, after which a demonstration flight from London to Egypt will probably be made. A weekly airship service to America is also contemplated, but this is not likely to be ready for a considerable time.

Troop Train Attack near Thal.

LONDON, December 18.

In the Commons replying to Mr. Forrest, Mr. Montagu stated that he had telegraphed to the Indian Government for further details regarding the attack on "troop-train" near Thal on December 1st.

Colonel Jacobs Mission.

Mr. Harmsworth announced that Colonel Jacobs Mission had arrived safely at Hodeidah on December 13th and had departed for Aden.

Turkish Problem.

In the Lords, replying to Archbishop of Canterbury, Lord Guxon stated that 65,000 refugees, Assyrian Christians from Persia and Kurdistan and Armenians were encamped at Bagdad. They cost Britain two and half millions sterling annually. Government's policy was to repatriate Persian Assyrians as soon as possible and to place other Assyrians in territories within the easy reach of our protection. He expressed opinion that the massacre of Armenians was unlikely. Before many weeks the Allies would be able to tackle seriously the solution of the Turkish problem and bring to a satisfactory conclusion. (Cheers)

Postwar Garrison of Palestine.

Replying to Lamington, Mr. Peel stated that Postwar Garrison of Palestine would be one Indian Infantry Division and one British Cavalry Brigade.

Food Control in Britain.

Continuance Necessary.

LONDON, December 17.

The Food Controller said in the House of Commons that the supervision of food supplies would be necessary for at least three years.

Obituary.

Admiral Sir H. F. Stephenson.

LONDON, December 17.

The death of Admiral Sir Henry F. Stephenson, Gentleman Usher of the Black Rod, is announced.

Sag Genl J. G. Mac-Neece.

LONDON, December 17.

The death is announced of Surgeon-General J. G. Mac-Neece.

Prince of Wales.

To Visit Australasia.

LONDON, December 17.

The Prince of Wales, presiding at a meeting of the King Edward's Hospital Fund announced that he was going to Australasia probably in March. He expected to be absent from England six or seven months.

Exhibition of Canadian Tour Film.

LONDON, December 17.

The Albert Hall was packed to-day with an enthusiastic audience, which included the King and Queen and other members of the Royal Family on the occasion of the first exhibition of the film of the Prince of Wales's Canadian tour. The High Commissioner for Canada, who presided, dwelt on the wonderful personality of the Prince and the enormous success of the tour, emphasising the undeviating loyalty of the Empire to the Crown.

Reception to Prince of Wales.

LONDON, December 18.

The Prince of Wales had great reception in the city this morning when he went to Guild-Hall to receive the address of congratulation on the success of his visit to Canada and United States. Large crowds cheered the Prince as he drove through the beflagged streets from York House. Guild-Hall was crowded with large and distinguished gathering, including Prince Albert, Prince Henry and other members of the Royal family, F. M. Haig and Lady Haig, Mr. and Mrs. Lloyd George, Mr. Balfour, Lord Curzon, Mr. Bonar Law, Mr. Chamberlain and other members of the Government, Mr. and Mrs. Asquith, Archbishop of Canterbury, Bishop of London, High Commissioner for Canada and American Ambassador. Enthusiastic reception was accorded to the Prince in Guildhall. The recorder read the address congratulating the Prince on having, by unremitting efforts, natural dignity and courtesy, greatly strengthened ties binding Canada and Britain in loyal attachment to the Throne and Empire and on establishing a new bond of friendship between Americans and Britons.

The Prince, who was cheered loudly, said he was deeply grateful for the very cordial welcome and congratulations. The Prince paid tribute to Dominion's splendid part in war. His mission to Canada and United States had been undertaken with keenest pleasure, the warmth of his welcome in Newfoundland followed him all through his tour. He also greatly enjoyed his first visit to the United States. He deeply appreciated the cordiality with which he was entertained in Washington and New York. The Prince subsequently lunched with Lord Mayor at Mansion House.

General Election Improbable.

LONDON, December 18.

The reports of a possible General Election in February are principally inspired by the Liberal Press, which seem to consider Mr. Lloyd George as unwilling to face it. It is now absolutely certain that there will be a general election in February or March over the question of the Nationalisation of Mines. I am able to assert, on authority, that the Cabinet will never agree to Nationalisation, failing the approval of the country. So now Liberals are suggesting that Mr. Lloyd George will try to obtain it before this trial of strength. This is unlikely in the highest degree since the Premier does not lack courage, while he has, apart from sixty per cent. of the manual workers, all others at his back. It is not because that they are interested in coal, but because Labour is openly preaching that this is only the beginning of the absorption of all industries which count. Already some Labour leaders, such as Mr. Thomas, are endeavouring to secure the aid of the middle classes by asserting a community of interests but the device is too thin. The Cabinet suffers at present from widespread misrepresentation, specially by the Northcliffe Press, but its position is little affected, despite the fact that several Bills were dropped lately. Hence the advice to discount all reports of a General Election,—"Madras Times"

Bonus to Cotton Operatives.

The Proposal.

LONDON, December 17.

The Federation of Master Cotton Spinners has decided that members shall pay their employees bonuses on January 10th, February 14th and March 20th. The bonus on each occasion will be a sovereign for employees under sixteen years of age, thirty shillings for those under twenty-one and three and two sovereigns respectively for males and females over twenty-one. A hundred and fifty thousand persons will benefit. The bonus will cost a million and half sterling. The action is due to the unexampled prosperity of the cotton industry. Also the operatives have agreed to work on the present pay until March 31st when a new basis of wages will be established.

Declared Unsatisfactory.

The Executive Committee of two leading Cotton Operatives' Unions at a meeting in Manchester decided that the bonus proposals were in every way unsatisfactory, particularly as regards amount and the method of payment. It is added that the Federations offer was not voluntary, as the Unions have now been prosecuting this object for months past.

Report on London Traffic.

LONDON, December 18.

Statistics officially produced before the Advisory Committee of London Traffic to-day show that every means of transport in London is virtually bankrupt. Trams are estimated to lose next year 800 thousand pounds, bus and tubes jointly 2,600 thousand. A rise in fares is inevitable unless the State helps. It is expected that there will be no penny fares. The minimum is a mile for three halfpence. The high prices of labour material has ruined all transport concerns.—"Madras Times."

France

LONDON, December 17.

PARIS.—The "Matin" says that the French loan in Britain will not be issued before March.

Austria

Revictualling of Austria.

Supreme Council's Decision.

AUSTRIA'S PLIGHT.

Supreme Council's Concessions.

LONDON, December 16
PARIS.—The 'Temps' learns that in addition to other concessions the Supreme Council has also decided to make certain Austrian assets available in order to permit Austria to obtain credits, and permission will be given to mortgage the tobacco monopoly. The steps taken will assure the revictualling until April 30th, after which it will be necessary to arrange credits for eight hundred million francs.

Persia

Persian Ex-Commander.

Commits Suicide.

LONDON, December 17.
ST. CROIX.—Hjalmarson, ex Commander of Gendarmerie in Persia, has committed suicide.

Ireland

Suppression of Irish Journal.

Editor's Protest.

LONDON, December 17
Writing in the 'Daily News,' the Editor of the 'Freeman's Journal' protests against the suppression of his paper under an Act introduced to meet the exigencies of war, but which has been retained in Ireland to enable the Castle Junta to practise Prussianism to the utmost.

The 'Daily News,' in an editorial, says English rule in Ireland has not yet produced its General Dyer, but the warnings of every responsible English correspondent in Dublin make the most profound apprehension as to how the cumulative challenge of militarism to freedom may end.

Australia

General Elections in New Zealand.

LONDON, December 18.
General elections in New Zealand have resulted in Government's securing fifty seats and other parties thirty.

Ceylon

Ceylon Constitution Reform.

LONDON, December 18
In the Commons Mr. Bonar Law announced that War Emergency Legislation Bill would be only measure to be carried over to the next Session. This is regarded as confirming the view that the Government has decided to drop the coal profits and anti dumping bills. Mr. Bonar Law added that Unemployment Insurance Bill would be introduced before the close of the Session, but would not be proceeded with. Replying to Mr. Bowerman, Mr. Amery stated that the question of Reform of the Constitution of Ceylon was being earnestly considered. It had been arranged that the Governor should come to England early in spring to confer with Lord Milner on the subject.

Indian Telegrams.

[ASSOCIATED PRESS.]

Calcutta

H. E. Lady Chelmsford Indisposed.

CALCUTTA, December 22
A Press 'communique' says:—We regret to state that H. E. Lady Chelmsford has been compelled to cancel all her engagements for the present. A small operation was found necessary and was successfully performed on Sunday the 21st by Lieutenant-Colonel H. Austin Smith, C.I.E., J. M. S., Surgeon to the Viceroy and Major H. B. Steen, I. M. S., Surgeon Superintendent Presidency General Hospital. Her Excellency is progressing favourably and her condition gives no cause for anxiety.

Bombay

India Under the Reform.

Mrs. Besant and the Bill.

BOMBAY, December 21.
Mrs. Annie Besant who went to England on deputation as President of the National Home Rule League in connection with the Reform Bill returned by the S.S. 'Melita' this morning after a period of nearly six months of strenuous work in England. She looked improved in health and more energetic and younger in spirits than ever and felt confident that it would not be many years before India attained full equal status with the Dominion within the Empire. Interviewed by a representative of the Associated Press of India and asked to express her view on the revised Indian Reform Bill which had now passed the third reading in the House of Commons Mrs. Besant said:—The Reform Bill that has come out of the Joint Committee is a substantial step towards responsible Government, which is what I call Home Rule. I therefore gladly accept it so far as either acceptance or rejection can apply to an Act of Parliament. It ought to be therefore accepted and worked for all that it is worth. We shall have three Indian members in the Viceroy's Executive Council. The Legislative Assembly has 100 elected members and 40 nominated. The Council of State has 60 members of whom 40 are either elected or nominated. So the Report of the Joint Committee contemplates the Governor-General being unable to pass an unpopular measure through either house.

It therefore gives him power to pass the measure he considers necessary for good government, but it is not valid until it has come to the British Parliament and received the Royal Assent. If a grave emergency necessitates immediate action he may act on his own responsibility, but his act may subsequently be disallowed by the King. A repetition of the Rowlatt Act is thus made impossible. The ultimate power resides in Parliament which has the same power over the British people. Autocracy is no longer in existence and we have gained more than the introduction of Diarchy in the Central Government would have given us. Fiscal autonomy is granted and "India" the report says "will have the same independence in financial matters as is enjoyed by Great Britain and the Dominions." In the provinces in the Executive Council there are one Englishman and one Indian. In the Executive Government there are three Indians to one Englishman. Everything is to be discussed jointly, and although it is true that the final vote in reserved subjects lies with the councillors, they are 1 to 1 and where Indian interests are concerned 3 to 1 and will have the whole power of the Council behind them. The power of the Governor to override Ministers can only be exercised when he has a right to override the Council which he possesses in all Dominions. If the electorates return strong and capable men, the Government's action will be a national action. They have power to vote estimates with some reservation. The Bill of course does not give Home Rule, but it puts India on the road which leads to it, and with other own fault if she does not win it within a reasonable time.

The Hunter Commission Evidence

I have been shocked to read the evidence by Military witnesses before the Hunter Commission. Nothing worse than is there recorded by their own mouth was done by Germans in Belgium. When they are known in England I believe the effect will be as great as it had been on myself. And nothing except complete amnesty for all political prisoners and the removal of all coercive legislations with such punishment as a court of justice may inflict on those who confessed crimes can close the gulf dug by them between England and India, but I feel sure that England will repudiate the acts committed in her name and will so enable those who have fought for reforms to advocate in operation with some chance of success. Mr. B. P. Wadia has done in England for the labouring classes here, work the value of which cannot be overestimated. It was recognised by the Trades Union Congress by the gold badge bestowed upon him, which he so far only been given to 20 people in the work, and it was recognised by the India Office by the Secretary of State appointing him as an adviser to Mr. J. Shi and sending him to Washington. Mr. Wadia produced an immense effect in Great Britain and opened the eyes of Trade Unions to the miserable condition of Indian labour. He also pointed out to them their own interests lay in making common cause with labour in India as otherwise capitalists would use cheap Indian labour to neutralize the advantages gained by British Labour to itself.

The Hon. Mr. V. S. Srinivasa Sastri

The Hon'ble Mr. V. S. Srinivasa Sastri, president of the Servants of India Society, who went to England on deputation in connection with our reforms, returned by the S.S. 'Melita' to be in time to attend the Congress and the Moderate Conference. Interviewed by a representative of the Associated Press of India and asked to express his view on the reform questions the Hon'ble Mr. Srinivasa Sastri said:—I read with concern this morning of the Lords having amended the Bill in the committee stage. That will be very unfortunate for it has to be remembered that the introduction of responsibility in the Central Government was not only the most important of the modifications sought by Indians but also one on which they were absolutely unanimous. The Joint Committee not granting this reform recommended other modifications which taken together would have gone a long way to please the people of India. It is greatly to be hoped that none of these is touched by the reactionary proceedings of the Lords. The procedure of the Joint Committee somewhat unusual in British Parliament was regarded as highly inconvenient and embarrassing. At the same time the general opinion was that it had its own advantage, for once the bill left the hands of the Joint Committee it was anticipated neither house would thereafter interfere with its recommendations. But one can never be sure of the English House of Lords. Squalls must always be looked for in that quarter. Pity it is that the House of Commons has no time now before Xmas to discuss their amendments on their merits. As the bill must be passed early the Commons will find itself left no choice but to submit, but I am hopeful that even when we had allowed for a substantial amendment or two the Reform Act when it reaches the statute book will give us a substantial measure of constitutional advance, not altogether what any party desired or most people expected, but sufficient as a first step in the fulfilment of the policy declared in August 1917. I see in the provisions no camouflage, no taking away with one hand what has been given by the other. The power and influence newly accorded are real and if fully realised cannot but lead in no long time to the goal. Popular representatives will be on their trial from the inauguration of the scheme. In my humble judgment great political lessons are not learnt in a day. It will be some years before we understand in its entirety and derive all possible benefits from the new order of things. While it is impossible to shut out all further agitation or stand still on the road to full autonomy it is wise to remember that the process of digestion must be our main business for some years and must not give place to the process of further absorption. My firm belief is that many of the administrative improvements which we have advocated for the last several years like measures of social amelioration which have occupied the energies of reformers, have a very good chance in the coming years and would be won by well directed and statesmanlike efforts on the part of our leaders. I have in view such items as separation of judicial and executive functions, amendment or abolition of Press Act and other engines of repression and remodelling our public service. In fact I should be greatly surprised if such abuses outlive the first two or three years of the reformed council. We cannot afford to forget that notwithstanding the doctrine of self-determination further progress will be determined very largely by the way in which we exercise the powers and discharge the responsibilities created by the Government of India Act.

A Test of Leadership.

Supreme interest attaches therefore to the proceedings of the political assemblies that will meet at Amritsar and Calcutta in the next few days. The tone of their discussions, the spirit that emanates from leaders and the message that they give to the country will have a large part in regulating the operations of the Government of India. Act at the commencement and I have reason to believe that for this reason the events of the Sessions of the Congress and the Liberals Conference will be watched with eager attention by friends as well as enemies of India, both here and abroad. The place of importance in the programmes of these political gatherings will be disputed by the Government of India. Act and by the Punjab occurrences. The evidence that has been recently tendered before the Hunter Committee has naturally caused the utmost distrust not only to the people of India but even to those who are sceptical of the good name of British rule and of British Officers in this country. The comments of the Anglo Indian Press and the utterances of Englishmen, officials or non officials, will be scanned minutely and it is to be hoped in the interests of all that they will contain nothing to aggravate the soreness that had been already caused. I go further, and should be grievously disappointed if they did not contain any expressions of righteous indignation and surprise and manifest that lively sense of right and justice which after the exposure of German frightfulness in the recent war is the consciousness of every right-thinking citizen of the world.

The Punjab Disorders Enquiry Committee.

(SPECIAL SERVICE.)

LAHORE, December 21.

By Justice Rankin

Questioned by Justice Rankin the Hon'ble Fazal-i-Husain said apart from the question of introduction of Martial Law it was kept because the proceedings that had been begun might be completed as soon as the trouble was put down. Martial Law should have been taken off earlier. Communications in the Punjab were important not as a precaution Martial Law might if necessary, have been continued in the railway instead of in the whole area. So far as Lahore, Gujranwala and Gujrat were concerned by the end of April things were quite safe.

People's Faith in British Justice.

Questioned in regard to his statement that people's faith in British justice was undermined, witness said putting all things together that was the result. Broadly speaking the trouble was anti government and anti European. Therefore he would admit that it absolutely went at the root of the existence of Government. Continuing witness said he did not feel sympathy with the people concerned in the trouble for having been brought under Martial Law, but his complaint was that for the doings of a few the whole population was made to suffer. Asked if assuming that Martial Law was imposed in good faith it was not upto educated Indians to do their best and point out to the people that there was no question of British justice being undermined, witness said it was impossible to do that, when for faults of a few, many were made to suffer.

By Sir Chimanlal Setalvad.

Examined by Sir Chimanlal Setalvad witness said he had been practising in Lahore for fourteen years and had been taking prominent part in public affairs. He had been intimately connected with the Congress for the last four years and had taken fairly active part in the Rowlatt Act agitation. He did not join the Satyagraha movement and Gandhi's propaganda in that behalf had not been taken up at Lahore. Proceeding to describe the predisposing causes of the trouble witness referred to the new outlook of freedom and liberty that had come over economic causes such as high prices and general war weariness.

Recruiting Methods.

Witness next referred to the recruiting methods as the cause of the trouble. What was known as compulsory voluntary system was followed instead of honest conscription, which he himself had supported at the war Conference.

Burden of Compulsory Voluntary Recruiting

The burden of compulsory voluntary recruiting fell on the village people who unlike the townspeople who knew law were not able to resist such methods. People were impressed against their wishes, although the higher authorities, when such cases were brought to their notice, released them. Witness added that cases of unfair recruiting were more by Indian Officers than by European Officers. The Local Government knew of the pressure exercised by over zealous officials and issued warnings but the Government condemnation was not sufficiently strong. The Local Governments themselves were aware of the abuses and that was why they about that time moved the Government of India to let them legalise compulsion.

War Loan Campaign.

After pointing out that the war loan campaign was a predisposing cause witness went on to say that the attitude of the Local Government towards political movements and political leaders was another cause. After publications of the memorandum by 19 non-official members of the Imperial Council there was an announcement by the Provincial Government to the effect that people who put forward such schemes were no less revolutionaries than those of Gadar party. Sometime after the publication of the scheme of nineless members it was proposed to hold a Provincial Conference at Lahore and invitation cards were sent out to Raja of Mahmudabad, Messrs Jinnah, Sarda, Sastri and others. The Chief Secretary sent for witness and intimated that the presence of Raja of Mahmudabad Messrs Jinnah and Sarda was undesirable. No objection was raised against Mr. Sastri. However things turned out for one reason or other none of them came to the conference.

Educated Class-Obstructionists.

Educated classes were considered as a sort of obstructionists by the Government and arrangements by which their importance might be lessened were brought out. Continuing Mr. Fazal-i-Husain said there was considerable agitation over the Rowlatt

పితాపుత్రా, గోదావరి జిల్లా.

విదేశ తంత్రీవార్తలు

[తైలం దేశము]

భారతరాజ్యాంగసంస్కరణలు

ప్రభువులసభలోనిచర్చ

చిల్లరసభలో

లండను, డిశంబరు 16:— చిల్లరసభలో రెన్నెయూ యాడింబడి ఒకటి యుపసభాసారియొనబడిన పిమ్మట మెన్బర్లు ప్రభువుగారు గవర్నరు జనరలుగారి కార్యనిర్వాహకసభలోనివారి సుఖ్యుల హెచ్చింపునూడ దమకు నొక స ర ర ణ ను ప సా దించిరి. సభ చాల సమయముగ నుండుట ఆ స ర ర తు ని యు, ఎ వ రి యందు ప్రభుత్వమునా రత్యంకిత్యావము నుంచెకో ఆట్టి వారే సభయందుండవలయు వనియు, సభ్యుల సుఖ్యుల హెచ్చింపులు చాల అపాయకరమనియు నతడు చెప్పెను. సింహ ప్రభువుగారు సరణు నెదిరించుచు బాయటు కమిటీవారి యంతమున పూర్తిగా నాలోచించినందున, సుఖ్యుల నియమం పనూడదను నిర్ణయమునో హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారు పూర్తిగా నేకీభవించి రనియు, సభలో భారతీయులు యుగ్గురును నిలిపి సుఖ్యుల కార్యోద్యమములు యుగ్గురును ఉండవలయు వని నిర్ణయించుటచేత సంఖ్యానియమమున తొలగింపఁ తీర ను యు చెప్పిరి. గవర్నరు ఓడిపోయెను.

81-వ క్లాజునందలి 1-వ సభ సెక్షనునలోని కొన్ని మాటలను తొలగించి మరికొన్ని మాటలను పెట్టవలయునని సింహ ప్రభువుగారు యపాదించిరి. సవరణ ప్రకారము ప్రస్తుత మున్న సభ్యుల నియమితకాలము పూర్తియగునంతకు వారిని తొలగించుటకు మీలదనకుట బదులు ప్రస్తుతపు కార్యనిర్వాహక సభయందు సంతకముల దాని నిర్వాహకులు నే యుండవలయునని యుపసభాసారియొనబడిన సభ్యుల సుఖ్యుల హెచ్చింపులను నియమితకాలము ఏర్పాటు జరిగెను. సవరణకు సభ్యు లంగీకరించిరి.

82-వ క్లాజునందలి 1-వ సెక్షనునకు మెన్బర్లు ప్రభువుగారు రొకయుపపాదన నొసరించిరి. సింహ ప్రభువుగారు రంగీకరించిరి. సవరణ ప్రకారము సభ సమావేశమగునపుడు తక్కువలో తక్కువగ సంతకము యుండవలయునో అంత మంది సభ్యులైన ఉండఁపుడు హిందూదేశ మంత్రీ గారి యనుమతిని ఆసభను జరిపించుటకు మీలదనవలయునని యేర్పాటు చేయబడినది.

82-వ సెక్షనునలోని సభ సెక్షను రెండవ తొలగింపునో వారంత మను మాటకు మాసాంతమను మాటఁజేసిన పట్టి మార్పు కలుగునో ఆమాన్యు సంగీకరింపవలయునని మరి యొక సవరణ యుపపాదించబడినది. దేని సవరణలను ఆంగీకరింపబడినది.

ప్రజాత్మరీతిగాలం దెట్టి మార్పు నొసరించినను అది పార్లమెంటువారి విచారణకు రావలయుననుచు సింహ ప్రభువుగారు 83-వ క్లాజున కొక సవరణ నుపపాదించిరి. సవరణ ఆంగీకృత మయ్యెను. 83-వ క్లాజు సవరణనూడ ఆంగీకరింపబడినది.

క్రీస్తుకన రీతిగాలం సభాసమీతులై బ్రిటిషు దీవులందు హిందూదేశపు ప్రాకమికనరు నొకని నియమించుటకును, అతనికిని, అతని క్రింది యుద్యోగులకును జీతములు, పెన్షనులు, అధికారములు, కర్తవ్యములు, ఉద్యోగనిబంధములు మొదలగు నవి నిర్ణయించబడవలయు ననుచు 83-వ క్లాజున సవరించవలయునని సింహ ప్రభువుగారు యుపపాదించిరి.

ఇంగ్లండులో నెన్నుకొనబడిన నిలిపి సర్వను ఉద్యోగీయులు సంత్కృష్టికరముగ పనిచేయుచున్నదియు లేనిదియు నిర్ణయించుటకు ఒక కమిషను నేర్పాటు చేయవలయు ననుచు మెన్బర్లు ప్రభువుగారు క్రొత్త క్లాజు నొకదాని నేర్పాటు చేయవలయుననుచు నుపపాదించిరి. క్రొత్త క్లాజు తీరస్కరింపబడినది.

పార్లమెంటువారి యంగీకారమున కార్యదర్శిగారు క్రీస్తుకన రీతిగాలం ఆయా యుద్యోగీయులపట్టిక నిర్ణయవలయు ననుచు మిట్టి ప్రభువుగారు 81-వ క్లాజున కొక సవరణ నుపపాదించిరి. సింహ ప్రభువుగారు రంగీకరింప సమ్మతించిరి. చిల్లర సభలోని మరికొన్ని యాడింబడిన పిమ్మట, సింహ ప్రభువుగారి సవరణలు ఆంగీకరింపబడి బిల్లుగా చేర్చబడినది.

పిమ్మట కమిటీ ప్లేజలో బిల్లు ఆంగీకరింపబడినది. పిమ్మట సభ నిలువబడినది. మూడవ మా రంగీకరింపబడుట లండను, డిశంబరు 18:— భారతరాజ్యాంగ సంస్కరణముల బిల్లు ప్రభువుల సభ వారిచే మూడవ మా రంగీకరింపబడినది. సెన్సార్లు ప్రభువుగారు సింహ ప్రభువు గారి సామర్థ్యమును ప్రశంసించి అతని నభినందించిరి.

జర్మనీ, తాత్కాలిక సంధిపరతులు లండను, డిశంబరు 18:— ప్రజలసభలో చర్చలు గా రిల్లు చెప్పిరి. తాత్కాలిక సంధిపరతులందు తెలుపబడిన తుపాకులు, విమానములన్నియు జర్మనీకిచ్చివేయబడినవి. విశేషముగ రెయిల్వేసామగ్రి నూడ సర్వీసుపడినది. వారింకను 42 ఇంజనలను, 4760 పెట్టెలను ఈయవలసి యున్నది.

మిత్రమండలిసభ. లండను, డిశంబరు 18:— ప్రజలసభలో లాయరు జార్జి గార్బిల్లు చెప్పిరి. క్రిందటివారము మిత్రమండలిసభలో తుర్కీ హంగరీలలో సంధి నొసరించుకొనుటను గూర్చియు, ఆద్రెయేటిక్కునందలి స్థితినిగూర్చియు, సంధిసభాధానికమున జేతముల ఏర్పాటులను గూర్చియు, ఇతివరలో గావించబడిన సందుల సంగీకరించుట నిర్వహించుటలను గూర్చియు, అధిక స్థితులనుగూర్చియు చర్చ జరిగెను. మారకపుధర కర్ణి యొనండులకు ప్రతీక్షియగ ఇంగ్లండులో ఫ్రెంచియులను ప్రకటించుట జేర్పాటు లొసరింపబడినది. సభవారు యుగ్గురంగ తినినూడ పూర్తిగ తీర్చిందిరి. వారు తీర్పావించిన విధాన మిదివరలో ప్రజలసభయందు తెలిపి విధానమునకు పూర్తిగ సరిపోవుచున్నది. అన్ని అంశములందునూడ మిత్రమండలివారే కాల్చి పోయెను గలగియున్నారు. తురుష్కు సంధికి తగిన ఏర్పాటులను గావించుటకును, ఆద్రెయేటిక్కు సమస్యను పూర్తిగ తీర్చివేయుటకును మరల త్వరలో సమావేశమగుటకు సభవారు రంగీకరించిరి.

హిందూస్తీలు సభలను ప్రాన్సు బ్రిటనులు రెండింటి కర్తవ్యం వికమర్త్య మొనూడిదని మార్పింగుపోస్తు పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

లండను, డిశంబరు 18:— లాయరు జార్జి గారు లండను రాజభారములనుగూర్చి ఇంకను మాట్లాడవలయునను నుట్టి కముతో పోగొనున కేసు యున్నది.

హిందూస్తీలుసభలో తుర్కీవిషయము మరిష్కరింపబడినదియు ఇంకలోనే ఆంగ్లయులు ప్రకటించబడగలదనియు డెయిలీ మెయిలుపత్రిక వ్రాయుచున్నది.

మిత్రమండలివారును వారిమిత్రులును చాలకాలము నుండియు సమావేశము కాలేదనియు, తురల నట్లు సమావేశ మగుటకిదియే ప్రథమనియు ఇందులన అంతర్జాతీయ స్థితి మరింత ప్రతీక్షణగ మూసదనియు పత్రికలు వ్రాయుచున్నది.

ఇందులన ప్రాన్సు బ్రిటనుల వికమర్త్యము దృఢీకృత మైనదనియు, ఇకముందు లాయరు జార్జి క్లెమెంకో గారును చాలతరము సమావేశ మగుచుండుననియు, ఆమెకా రాజులారి స్కియోలో నాగరితో మాట్లాడునపు ఁకుట చాల అతి కులముగ నున్నదనియు, దానివలన పూర్వమునవస్థ తీర్చివేయవలగలదనియు, ఇహునారాజులము వచ్చుటవలన యుగ్గురమునకు పరిష్కరించుటకు చాల అవకాశము గలగినని యు పత్రికలు వ్రాయుచున్నవి.

బర్లందునందలి ప్రేమాన్యు జర్మనులు ప్రభుత్వమువారు నైనిక సహాయమునను నొలీకువారి సహాయమునను పూర్తిగ నణగఁద్రొక్కి మరలను స్వాధీనము చేసికొనిరి.

బ్రిటిషునైనికవ్యయములు. లండను, డిశంబరు 16:— ప్రజలసభలో మేజరుజనరలు నీలీగారు వైమానికకాళ కను క్యమును తగ్గింపవలయునని వాదించుచు వానిని యుత్రివర్తమువారి స్వాధీనము చేయుట భాగులేదనిచెప్పిరి. అతని యుపపాదనను ఓడిపోయెను.

లండను, డిశంబరు 15:— ఇకముం దింతలోనే నైనిక సావిక, వైమానిక కాళులు మూడు నొకే మంత్రివర్గాధికారము నందుండుట జేర్పాటులు జరుగగలవనియు, అందునుగూర్చి ప్రస్తుతము ఆయామాకాళుల ప్రధానాధికారులతోను త్తరత్తరత్తర త్తరములు జరుపబడుచున్నవనియు చెప్పిగా గాపు చెప్పిరి.

శత్రుమండి కయిలోవరకు చేయుచున్న వైమానికమార్గము పూర్తియైనదనియు, ఆమార్గమున వైమానికము ప్రయాణ మొనరించుటకే కొట్టికత్తులలో ఆస్తిలిగి యా క్రభుత్వమువారి కలె జహుమకుల నీయవలయుననియు, ఏయేవేళయలందుడు మార్గము లాయాక్రభుత్వమువారి సంతకమునం దుండుననియు చెప్పిలుగారు చెప్పిరి.

లండను, డిశంబరు 16:— నేటి సమావేశములో ప్రజల సభవారు 40 కొట్ల 80 లక్షల సావరములను నైనికవ్యయముల కింద ఖర్చుచేయుటకు రంగీకరించుచు బిల్లును కావించిరి.

రాజ్యపు సంవత్సరము మదింపు ఇంగ్లండులో నాల్గవరంజైన నుండదనుచు రిమ్యు విషయమున చర్చలు గా రిల్లు చెప్పిరి:— ఈసంవత్సరము కొల్పాళ, డెనికిన నేనానము బోల్షెవిస్టులను వారిందిరి. ఏ యుధముల నైన్యమునుఁ ఓడించుటనెవల బోల్షెవిస్టుల మహా నైన్యమునకు యాల్పిక్కురాష్ట్రముల నణు గఁకొట్టుటకును పోలండు ఫిన్లండులను బాధించులీకును, పా రకీకమార్గమున హిందూదేశమున కేగుటకును, తన్మూలమున ఆకియాంకటిని బాధించుటకును మీలుగా నుండఁలడు. ఆత్మ డు, డెనికిన కొల్పాళ నేనానల కొలుతు మనము యుద్ధ మొన రించుచుండలేదనియు, వారే మనకొక యుద్ధ మొనరించుచు న్నారనియు తెలిసికొనగలగుమును.

లండను, డిశంబరు 17 - యెన్నా యందలి ప్రజల దుర్భర చా:ద్ర్యస్థితిని బాతుటకు అర్హులస్త్రీలునిచ్చి కొంతసమా మొనరింపవలయు ననుచు ఫీల్డమార్షలు హేను ప్రభువు కేవా యోప్రభువు, ఆస్క్విత్తు, రాబర్టు నెలీలు ప్రభువు మొదలగు వారొకలేఖ నందిరి.

బర్లందు మంత్రికులు లండను, డిశంబరు 17 - కొంతమంది హంతకులు మారు చేవమున కేస్త్రధారులయి నిన్నటిసాయంకాలము కారుక్కు రెయిల్వేస్టేషను మీద పడిరి. నేరకులనందఱి నొకగాడెలో పడవయిచి వారు అవటికార్యాలయములను వెదకిరిగాని ఆ యుధములు మాత్రము కనిపించలేదు.

మాంటరు కమిటీ విచారణ

లండను, డిశంబరు 18:— ప్రజలసభలో సర్ బోల్టు మెన్బర్లుగారికి క్రత్యుత్తరము నిచ్చుచు మాంటరు గారిల్లు చెప్పిరి. ఆత్మకసరమునందలి అల్లరులనుగూర్చి ప్రజలకు విచారకరముగ నుండుట స్వాయము. మాంటరుకమిటీవారు నిన్ను క్షీకముగా నేదియో యొగిర్లయమును గావించుకరకు వేది యుండుట యుంజిది. కమిటీవారు నిరర్థ్యంతరములగు తెక్కలను నూడ తెలుపగలరు. వారాప్రతికలో సంకతిసందర్భము లన్నియు ప్రకటింప బడునరకును నాకు వివరములు తెలియ లేదు. సాక్ష్యము పత్రికలలో ప్రకటించబడిన ట్టియుడెనో లేదో నాకు తెలియదు. కాని కమిటీవారు సంగతిసందర్భ ములనే తెలియజరచెదనని సాక్ష్యముల నన్నిటిని తెలియ జరపక. అల్లరులపుడు నా కొక ప్రకటనము వచ్చెను. నా కట్లవచ్చెనో అట్లనే దాని ప్రకటించిరి.

విచారణ యింకను జరుగుచున్నది. కావున అధికార యుక్తముకాని నివేదికవై ప్రజల అభిప్రాయమును తెలియ జరచుట భాగులేదని సర్ బోల్టు క్రయితుగారు చెప్పిరి.

వారాప్రతికలందలి రిపోర్టులు చాల ఆంవోశనను గలిగించుచున్నవనియు, రిపోర్టు వచ్చివేంబుననే అది ప్రకటించబడును గావున నిన్నటిలో కమిటీవారి విచారణలో ప్రవేశము గలిగించుకొనగూడ దనియు మాంటరు గారు చెప్పిరి.

ఈ సంగతి ఎనిమిది నెలలవర కీజేకీయులకు తెలియకుండుటకు కారణ మేమనిమెక్వేయిగు గారు చెప్పిరి.

కొన్ని సంగతులు ఇతివరలో ప్రకటించబడినవి గాని మాంటరు కమిటీవారు మరికొన్ని క్రొత్తసంగతులను విచారణ జలన కనుగొనెననియు మాంటరు గారు చెప్పిరి.

హిందూదేశములో తంత్రిపరిశిల నాధికారులు కేసుగాని తంత్రివార్తల సంపుటారికి పని చాలనికేవముగ నుండుటవలన కమిటీ విచారణకు నూచించు తంత్రివార్తలు ఆలసించబడి యుండవచ్చుననియు మాంటరు గారు రాబర్టు నెలీలుప్రభువు గారికి ప్రత్యుత్తరము నొసరిరి.

బోసుగారియుచున్యాసములు

లండను, డిశంబరు 16:— ఇండియా కార్యాలయమున బోసుగారు పవ్యసించినపుడు బోసుగారు సభాధికర్త్యమును

వహించిరి. మాంబేగృహమున, ఇంద్రయాగమున భక్తులను సభకు వచ్చిరి. ఆంగ్లేయదేశమున నుండ కొందఱు వచ్చిరి.

మొక్కల సత్కర్మలలో ఆరు నెలలవరకు పని వృద్ధిజేయుచున్నవను సంకల్పింపి తాముకనివెట్టిరని చెప్పి సర్ బోనుగారు కలత్రాలోని తమకార్యాలయములందలి వృత్తుల క్రమములనుబట్టి అంతయు సలిపివచ్చిరిగాని గూడ వాటిని తాము స్థలాంతరమున నుంచి వెంటగలిగిరనియు, అట్లుచేయుటకు చెట్టును క్రమిస్తేయినపుడు చాలాకష్టముగా నుండవలయుననియు బోనుగారు చెప్పిరి.

సర్ బోనుగారి కాంగ్లభూమియందలి గౌరవ మొనగలుగుచున్నదని చెప్పివారు కాస్త్రమునకు చాలసమయమొనరించిరిని బోనుగారు బోనుగారిని ప్రశంసించిరి.

విశేషములను తీలగించుట.

సంపాదకుని అనుమతి

లండను, డిశంబరు 17:— డెయిలీ న్యూస్ పత్రిక కొక వ్యాసమును వ్రాయుచు ప్రేమాను జర్మను కత్రికా సంపాదకుడు యుద్ధానందమునిమిత్త మేర్పరచబడిన కాననమును దుర్వియోగము చేయుచు తన కత్రిక సణగద్రొక్కటను బాగులేదనియు, ప్రహేళికావ్యాసము నతివారునుగ వియోగించుటక అ కాననము విధింపబడినదిగాని చేయుటచేదనియు తెలుపుచున్నాడు.

డెయిలీ న్యూస్ అందుకుగూర్చి యొక సంపాదకీయ వ్యాసమును వ్రాయుచు, జనరలు డెయిలీ న్యూస్ చేయవలెనని, విధింపబడినదిగాని బయటజేరక పోయినను, విధింపబడినదిగాని న్యేచ్ఛాప్రకటనలకు కలిపింకరముగ నుండువాటి నవటి అధికారులు ప్రకటించుచున్నారని దెలిపిందిని బాధ్యతాయుతులగు ఆంగ్లవిశేషకు లండను తెలియబరచుచున్నారని వివరించుచున్నది.

లండను, డిశంబరు 16:— ప్రేమాను జర్మలేల తొలగించబడినది ఆకారములు నేడు ప్రజల సర్వలో తెలుపబడినది. సురక్షితార్థము నియమించు పోలీసువారిలో చేసిన ప్రజలు నిందార్థముల ఆకత్రిక వ్రాసిందనియు, రాత్రి సాక్షులవలన విషయ రక్షణబలము సుఖ్య కాకాటికి తగ్గిపోవుచున్నదనియు (కత్రికానామ) మెక్స్ పున గారు చెప్పిరి. సభ తేదీపోవునపుడుగూడ ఈయంతో చెప్పింపబడి అనుమతి తీర్మానమునకు దింప బడగానది ఓడింపబడినది. ప్రేమాను జర్మను కత్రిక మెంటువారికి కృతిరేఖముగ వ్రాసిందని మెక్స్ పున గారు చెప్పిరి.

డెయిలీ న్యూస్ పత్రికము

లండను, డిశంబరు 17:— ప్రేమాను జర్మను అణగద్రొక్కబడునంతకాలము డెయిలీ న్యూస్ లో రెండు కాలములు దాకియున్నట్లు డెయిలీ న్యూస్ సంపాదకు డంగ్లెంబెను. విషయ క్రమ జాతీయంతయును గూర్చి బహిరంగముగ విశేషాల యధిపాతములను తెలుపుట కని యుద్దేశించబడినది. ప్రేమాను జర్మను కత్రికా సంపాదకుడు ఆవరమును క్షేపణజోగంకరించెను అధికారులకు కర్మశాఖ నున్న వ్యాసము దెలిసిన పోలీసు అధికారులకు విమర్శన నడపింపబడినదియు, విషయ నిమిష నిర్వహణ వారినివారిని బలపరచివెట్టు కద్దరిని వివర్ణింప నడపింపబడినదియు ప్రేమాను జర్మను సంపాదకుడు డెయిలీ న్యూస్ లో తెలియబరచెను.

విశేషములు.

లండను, డిశంబరు 15:— విషయ లిల్లువై డిశంబరు 22 వ తేదీని చర్చిప్రారంభమగుననియు, అయినను లిల్లు ఈసభలో ప్రవేశపెట్టుదదనియు లాడుకు పార్టీ గారు ప్రకటించిరి.

క్రమిస్తేయింపుగారు.

లండను, డిశంబరు 15:— ప్రజలసభలో మెక్స్ పున కత్రికావారికి ప్రత్యుత్తరము నొసగు గవర్న మెంటువారిలో క్రిన్ను యుద్ధానందమును చర్చించుమిత్తము లండనునకు మరలకు తనకు తనకు కలిసిందను క్రమిస్తేయింపుగారి కొరకు గవర్న మెంటు వారికి తీచిందని లాడుకుపార్టీ గారు చెప్పిరి.

తీర్మానార్థి లాలస్య ముగియుట

లండను, డిశంబరు 15:— మొయను దారికి నున్న కేరీలపార్టీయను ప్రధానమైన జాతుకు చెడిపోయినది గావున కన్యాశ్రమము తీర్మానము చాలకాల మాలస్య కలదునుగాని తప్పుదని ఈసభకు తెలిగ్రాఫు కంపెనీవారు తెలియబరచుచున్నాడు.

యద్ధతైదుల మారకము

లండను, డిశంబరు 15:— యద్ధతైదుల మార్కమును గూర్చి లిట్టివ్యాఖ్య గారు చేసిననూచనలు సంతకమునకు నమ్ముటకు వీలలేదని ప్రతిపక్షభక్తులువారు తలచుచున్నట్లు రైటరుగారికి తెలిసెను. ఆ నూచనలలో ఉద్వేగముల మారకమును గూర్చి యేమియు లేదు. లిట్టివ్యాఖ్య అధికారములో లేని రువ్వకులను కొంతయని నీయవలయు నని యున్నది. అంతియగాక వింకను లిట్టివ్యాఖ్యకంటె ఎంతయో ఎక్కువమంది రువ్వకులను వంతులనైన దు యున్నది. అయినను ఉత్తరప్రదేశ్ ప్రభుత్వము ముత్రము జరుగుచున్నది.

ఆస్త్రియా దేశమునకు సహాయ మొనరించుట

వ్యాఖ్య, డిశంబరు 16:— చారువెన్నెగారు చెప్పిన వాక్యములను విన్నవించుట ప్రీస్టియండ్ ఆహారసామగ్రిలలో యాపవడివల టన్నుల బకతుల ఆహారసామగ్రిలను వెంటనే ఆస్త్రియా కంపుటకు ఉన్నతసభవారు నిర్ణయించి ఆస్త్రియాదేశమునకు ఆమెకాసంయుక్త రాష్ట్రములు విశేష సహాయ మొనరింపవలయు నని గూడ తీర్మానింపబడినది.

స్కాప్లాంట్ ములు

వ్యాఖ్య, డిశంబరు 17:— స్కాప్లాంట్ జర్మనుల తరువాతను ముంది చేసినవలయు వారు మిత్రమండలివారికి కొంతవరకు సహాయము నీయవలయునని ఆంక్షము గూర్చి నేడు ఉన్నతి సభలో మిత్రమండలి జర్మను సందేహము కొంతమారు చర్చించిరి. మిత్రమండలివారి ప్రాబోలలో చెప్పింకరకంటె కొంచెంతక్కునసామగ్రి నన్నించుకొంటున్న జర్మనులంగీరించిట్లున్నది.

సంధివరతులు

వ్యాఖ్య, డిశంబరు 15:— మిత్రమండలివారి నోటునకు జర్మనులెత్తిన ప్రత్యుత్తరమును జర్మనీ ప్రతినిధులు నేటి యుద్ధమును మిత్రమండలివారి కప్పించిరి.

జర్మనుల ప్రత్యుత్తరమునందలి కొన్ని యుద్ధాంశములకు బట్టి ప్రత్యుత్తరము చాల అనుకూలముగ నున్నట్లున్నది. ఆమెకా సంయుక్త రాష్ట్రముల ప్రతినిధులు కమిషన్ లో లేక పోవుటకు జూచి జర్మనులు సంధివరతులను సవరింపగోరెను మాట అబద్ధమనియు, మిత్రమండలివారివైఖరి బాగుగబోధపడుటవలన ప్రాబోలను నందలి కడపటి క్లాజును తీసివేయవలయుననియు బోటులో తెలుపబడినది.

స్కాప్లాంట్ ములును మిత్రమండలివారు చాల దురాభిప్రాయము కొందిరనియు, అయినను అందులకు మిత్రమండలివారు కొరెన నష్టపరచరముల నిమిత్తమునకు తాము నిర్ణయముగ నున్నారనియు, తగినసహాయము నంకితని తెలుపుటకును, నష్టపరచరముచనలను తెలుపుటకును ఒక కమిషను నేర్పాటు చేయవలయుననియు దానియందున్నది. ప్రాబోలను త్వలో నంగీరింపబడి సంధి తేగమంగీకరింపబడునని అకత్రికలు విశ్వసింపచున్నవి.

ఆస్త్రియా; సంధివరతులు

వ్యాఖ్య, డిశంబరు 18:— రైటరు క్రమిస్తే సంధివరతుల గా చెప్పినది గట్టు చెప్పిరి.— సంధి సభవారు చేసిన యుద్ధరణకు చాలసంతోషించిరి. సంధివరతులను భక్తిపూర్వకముగ నిర్వహించుటకు మాత్రభక్తులువారు నిష్పయించిరి. కాని వాటి ప్రకారము నడచుకొనుటకు ముందుగా కాలూమినోటకు కైన మాట ఆరకాశము నీయవలయును. సంధివరతుల నడచుటలో వెట్టుటకు చాల ఆసక్తియు చేయుచున్నట్లు అన ఆస్త్రియా సరిచిపోవుచున్నది. ఆస్త్రియాదేశము జర్మనీ నేర్పాటును విడనాడి మిత్రమండలివారి సాక్షయించినది మిత్రమండలివారి కొరెంచిన సహాయముతో ఆస్త్రియాకులను మిత్రమండలివారికిని తగినప్రతిఫలము గలుగగలదు. ఆలాభములను వివరించుచు ఇక దానికి అనువర్య కాదనియు వ్యావహారిక సమస్య అనియు నతడు చెప్పెను.

రైటరుగారి కొరక నంగీరించుచు వెంటనే ప్రత్యుత్తరము నిచ్చుటకు వరానుప్రభుత్వమువారు దేర్చింపచున్నారని రైటరుగారికి తెలిసెను.

వ్యాఖ్య, డిశంబరు 18:— పెంపు పత్రిక కిట్లు తెలుసెను. ఆస్త్రియా దేశమునకు పరవతి పుట్టు నిమిత్త ముట్టియాట కొంతయైనది గలిగింపవలయు నని మిత్రమండలివారు

నిర్ణయించుకొనిరి. పొగానును గుత్తచేయుటకు దానికధికారమునుబడును. ఆస్త్రియా కాహరణకులను గలిగించు నిమిత్తమువృద్ధినింపబడుచున్న ప్రయత్నముల కలన ఏప్రిలు 81 వ తేదీవరకు గూడ గరిపోవును. అటుపిమ్మట 80 కోట్ల (సొంట్) లను బడులు పట్టించుటకు మరల ప్రయత్నము లొనరింబడును.

అమెరికా

పూముఅద్రెయేటిక్కు సమస్య.

వ్యాఖ్య, డిశంబరు 15:— నిగ్గురుట్టిడి అన్నం జియో గారలకు పూము అద్రెయేటిక్కు సమస్యలనుగూర్చి సమాధానము వదిలెననియు, దానిలన ఇంటికి పూముమీద పరిపూర్ణాధికారమును ననియు, అందులకు లండను సభ అంగీకరించెననియు, జిఅన్నంజియో గారి కొరకలన్నియు నీయబడుననియు, అతని అనుచకులకు పూముండిన గౌరవములు లింగదములు అట్లునేయుండగా వారు మరల యథాశీలిని నైవ్యములో చేర్చుకొనుచున్నారనియు, డిఅన్నంజియో గారి అనుచకులే పరిపూర్ణమును మహావిజయముగ భావించుచున్నారనియు ప్రీస్టియండ్ లి అస్సోసియేటెడ్ ప్రెస్సునితేటకు వ్రాయుచున్నాడు.

వైటుహాను క్రకటము

వాషింగ్టను, డిశంబరు 15:— వైటుహానువారం విన ప్రకటనకలన రాజకీయస్థితి యొకమాత్రమును మారలేదు. కాని జనవరి 6 వ తేదీవరకు సంధివరతుల విషయమున నిశ్చితకార్యవిధానము వారంభించుటకు వీలు కాదు.

లండను, డిశంబరు 16:— వాషింగ్టనునండి డెయిలీ తెలిగ్రాఫున కిట్లు తెలియచెప్పెను— వైటుహానువారి ప్రకటనలు రిట్రెక్షనులకు చాల కచ్చుముగ నున్నది. తిగి ఎన్నికల వారంభించుటకు వారి కిప్పటికే భయముగ నున్నది. ఆమెకా ఎగుమతి వ్యాపార మంతయు మారకపు ధరలవలన చెడుటకులనన, ఆమెకాసంయుక్త రాష్ట్రములు సంధి నంగీకరించుటలో నింక యాలస్య మగుటవలనను వారి కాభయము, వివిధ కక్షలకు సమాధానము నుడుచుటలు చాల ప్రకటనలకు లొంగింపబడును.

అమెరికా సం॥ రా॥ ఉక్కువనివారు

వాషింగ్టను, డిశంబరు 15:— ఉక్కు పనివారి యూనియనుల కార్యకర్తలవాకర్మమువారు ఇంకను సమ్మెకట్టును విడువరలదనుచున్నారు. విషయ మింతలోనే లభించునని వారనచున్నారు.

ఈజిప్టు

ఈజిప్టు ప్రధానిని చంపవలెను.

కయో, డిశంబరు 18:— ఈజిప్టు ప్రధాన మంత్రినిచంపవలయుట కొక విద్యార్థి ప్రయత్నించి విఫలమయ్యెను. ఆ విద్యార్థి కట్టుకొనబడినది. ప్రధానమంత్రి మంత్రివర్గ కార్యాలయమున చేరుచుండ మార్గమధ్యమున వారిద్యార్థి యొకబాంబునువేసి తుపాకిగూడ కాల్చెను. ఆగవద్ద మూడు తుపాకులుండెను.

మొత్తము

బోత్సైన్సులవిజయము.

లండను, డిశంబరు 15:— తాము భారోక్కుపుపోల్చుటలను స్వాధీనము చేసికొనినటులను, కలంటియలను కీపు సరేప్రదేశములనుండి తరిమివలయును, అటు చేయుటలో డెంకిన సేనాని నోడింపినట్లును బోత్సైన్సులు ప్రకటించుచున్నారు.

బోత్సైన్సులతో సంధి సెనాయొకొనుటకు తమ కిష్టములేదనియు, రాయబారులను కనుపెట్టునిమిత్తమేతాము డోర్నాటున కేగిరనియు, ఈ సందర్భము లిహాసయిన వైనిక సమాధానమును దియననియు, ఈ రాష్ట్రములను ఎఫ్ సోనియాఫి న్నంతులతో సఖ్యమేర్పడెననియు, పోలంకు బాల్టిక్కు రాష్ట్రముల సమాధానమున చేరుని తలంపబడుచున్నదనియు రైట్లు అధికారులు ప్రకటించుచున్నారు.

నీచేయను రెయిజుమార్గము బోత్సైన్సుల కేతుగుట తప్పుగావున నీచేయనుండి నైవ్యమును తీసివేయుటకుంచిది కాదని జనానుబాధ తలచుచున్నట్లు రైటరుగారికి తెలిసెను.

శుభ్రాన్నము 2-80 గంటలవఱకు పడలైపోనిచే అనిష్టములు
వారకుచి. మల్లిఖార్జునరావుయం ఏ, ఎల్.టి.గారి యాజమా
న్యముక్రింద పాఠశాలవార్షికోత్సవము జరగను. ఆసభ, గ్రామ
ములోని యువ్యోగక్షుల్లతోడను, పెద్దలతోను, అలంకరింతురని
యె. ప్రారంభమునందు బాలికలచే, వీరులందుగు దైక్షాపాఠ్య
సంజరిగెను. మైనేపల్లి శివరామయ్యగారు, శ్రమరకాలపు
విద్యుతుసూర్యయ్య, బుద్ధు సుబ్బయ్యగారు శ్రీవిద్యుతు సూర్య
య్య, నవవ్యాసముఖంపేరి అనంతరము బాలికలచే సంగీత
పుష్పకళి నాటకము ప్రదర్శించుటయె. మరికొందఱు బాలిక
లు, కోలాటమందు తిరుమగల కీర్తిపాత్రధ్యయల చూపిరి.
సభ్యులందఱును, నవవ్యాసముఖంపేరి, నాటకప్రదర్శనముచేర
ను, కోలాటముచేరిన ఆనందమున చెందిరి. తుదకు బాలిక
లకు బొమ్మలు బహుమతులుగా నొసంగి, తిరుబండారములు
వంచివెట్టిరి. ఆగ్రాసవాధికారిగారు మూలముక్కు శుభ్రత
స్థితిగి నూర్చుచు, దర్శనరే ముముక్కు ప్రాణబల్యమును
సూర్చుచు సంతోషబహుమతులు యిచ్చుకొని, రాజభక్తి
పెల్లడిచిసి, సభ్యుల కొందఱు శిలలక్షిరి ఆగ్రాసవాధికారి
గారికి వందనపూర్వకముతో సభ ముగించుటయె— టి. వి.
సుబ్బయ్య, గిరీశ్ మూలం హెడ్ మేజరు.

సుందరము ! లాభకరము !! ఉపయోగము !!!

అందమైన 1920 క్యాలండరు

జనవరి నెల 31 వ తారీఖులోపుగ మా మందులను నొకేసారిగ ర యాలకు కొనువారలకు ఒక క్యాలండరు ఉచితముగా పంపబడును.

ఇతరులకు క్యాలండరు 1-కి వి. పి. ఖర్చులు సహా 0-6-0.

మొత్తముగా కొనువారలకు ధర తగ్గించి యివ్వబడును.

వి. పి. గ కాక ముందుగా చీట్లు పంపినవారికి క్యాలండరు చేరవచ్చుచో మా జవాబుదారి యుండదు.

కొలదిప్రకారము మాత్రమే ముద్రింపబడినది. కావలసినవారు వెంటనే తెప్పించుకొనుట యుక్తము.

తామర తైలము | పండ్లపాడి | మోహినితైలము

డబ్బి 1-కి 0-6-0 | డబ్బి 1-కి 0-2-0 | సీసా 1-కి 0-12-0

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు దివ్యమృతము.

దగ్గు, తైలము, పడిశము, రొమ్ముపడిశము, తలనొప్పి, వాయువునొప్పులు, పోట్లు, బెణుకులు, చిళ్లలు మొదలగు నొప్పులకు దివ్యమృతము.

చక్కని డబ్బీతో సహా కేల రూ. 0-10-0; డబ్బా 1-కి రూ. 5-12-0. పోస్టుఖర్చులు కేలు.

అమృతాంజనం డి పో, } 109, ఫ్రేరింగ్స్, బొంబాయి, }
6, తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

విక్రీయి వస్తువేరేకగు యిండియా శాశ్వతముగా మెరుగుపడు చూడవలసిందిగా మా ముందుగా చీట్లు పంపించి మా కృతజ్ఞతను తెలియజేయుటకు మన గౌరవమును తెలుపుచున్నాము. (పత్రికామండున ప్రతిప్రకటనకు) తమిళనాడును ముఖ్యముగా.

కామినియా ఆయిలు (కెప్టెన్)

తలమెరుగుటకు మరల శాశ్వతముగా కలిగించి కామిని యానా మెరుకుపడి తగిన కేంద్ర శీతలమునుబట్టి కలుపు. ముందుగా పోస్టులు. శిశువులకు చిట్టచుట్టి మెరుగుపడు నిచ్చును. మెరుగుపడు చాలవచ్చుననుకూల కలిగించును. నవీ మెండ నుటవలన కండ్లకు కూగు ముక్కియును పోగొట్టి ముత్యము కావించి కలిగించును.

కామినియా ఆయిలు తలమెరుగు అన్ని చిట్లను శాశ్వతముగా ప్రీతికరము పుకారు లవలను వెళ్ళు నుండి మహాదానము మొదలగునవి.

కేలు కేల ముత్యముగింపబడును.

మొ. డబ్బి 1-0-0 వి. పి. చార్జీ 0-5-0 అనాం.
మూడు డబ్బు 2-10-0 వి. పి. చార్జీ 0-12-0 అనాం.

సోల్ ఏజెంట్లు:

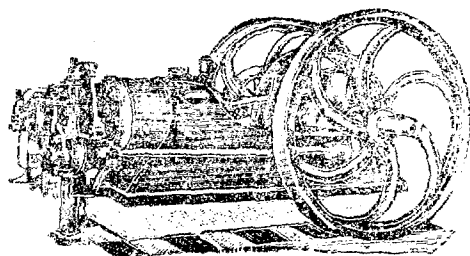
ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,
(D 126 W 100) 155, జమ్నామసీడు, బొంబాయి.

ఇంపీరియల్ క్రూ డ్ ఆయిల్ ఎంజనులు

1949

వయం తక్కువ ! సమృద్ధిము అధికము ! ఫలము ఎక్కువ !

(కృత్య శక్తి సహకరించి తయారు చేయబడినవి.)

క్రొందిగు మిల్లులు, ఆయిల్ మిల్లులు, అన్నిరకముల కంపులు, కలర్ క్రొందిగు మినుములు, సా బె-చీలు, బేలింగు (వెన్నులు, కిలెండరు మాసలు, బెల్టింగు, మిల్లుజెక్కు స్టోర్సు మొదలగు ఇతర అన్నిరకముల మినుములు మావద్ద కయారుగా యున్నవి.

P. G. Masker & Co.,
Engineers & Contractors,
Appollo Street, Fort, Bombay.

శ్రీ కృష్ణ భారతము.

కవిరాజు శ్రీహర కృష్ణమూర్తి కావ్యిగాత్ర మూలానుసారముగా నులభి తెలిసి రచింపబడినది. ఇందున్న యాదుల భారతమున లేని కథ తెన్ను కలవు.

- 1 వ సంపుటము (ఆదికావ్యములు) కేల రూ 8-0-0
 - 2 వ సంపుటము (అరణ్యపర్వము) 8-0-0
 - 3 వ సంపుటము (విరాటోద్యోగములు) 8-0-0
- పూర్వీక భారతము లే కలిగింపవలెను. వైపుత్రకములు రాజుగ్రాహ్యముగా గానినవి కావలసివైదు.

వలయువారు:—మేనేజరు, కలవతి ప్రెస్సు,
(1935-647) రాజమ: (డి అని ప్రాయశతన.

అ త జి జ్ఞా సా.

శ్రీరమును విజయినతనవారత అర్చనశిక్తి.

విశ్వామను సహృదయము గురించిన కావ్యమునర్చ

గ్రంథకర్త:— పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. పి

అన్నయ్యల చక్కని గ్రంథము. కేల రూ. 0-12-0.

మేనేజరు. ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము

పోస్టుబాక్సు నెం. 212, మదరాసు.

నర్వృశ్చిక విషనంజీవిని.

(రీజెన్సు (రీజు మార్కు))

534

శిశువులకు నర్వృశ్చిక విషనంజీవిని పోషకుడు. గుణములేకని దుష్టాత్మజులవారలకు మా 100 ఇవాం.

ఇది ప్రతి దుష్టాత్మజులకు దుండీ కలసిన ముఖ్యమందు. అంతు శిశువులకు పోషకుడై యున్న పోషకములను ముందు గుణములను గురించిన మాత్రము కాక ఎటుక, తిక్క, సాను, జల్లి మొదలగు విషజంతువుల కాటులను నుకలు గించును. కేల రూ. 1-8 0-12-0 పోషక 0-8-0. 1 డబ్బా పోషక కేల రూ. 5-0-0. పోషకలేదు.

పిశాచి 2 ప్యాకెట్లు తీసింపుచువారికి పోషక ఇవాం కర్తవ్యము 100కి 25 మాహాయము కమిషన్ నియమమును చూడవారు:— ధ న ల డ్బి కం పే ని, 1-8 వెంకటేశమర్చి నీడి, సాగారము పోషకు, మదరాసు

విశ్వామను సహృదయము డా! పి. డి

సావంతుని వనాషధి సారసవరిల్లా

అమరశ్రీపు రక్తములన జనించు బాధ్యములకు పుటించునది మందు. తరువులను, మచ్చలను, గండములను క్షుద్ధము, ప్రాతమువలన అన్ని విధములనన గలుగు చర్మ రోగములను పోగొట్టును. (28)

మిక్కిలి తక్కువలె మైన రక్తముల కారినీ వనాషధి సారసవరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము. పోషకమును ముఖ్యమైన అన్ని విధములైన రోగములను పోగొట్టును. శరీరమునందలి పాచరసదోమములను, మలబద్ధకమును కార్యకరములను పోషకులను పోగొట్టి రక్తమును స్వచ్ఛమవును. శరీరాశాస్యమును గలగజేయును. 18 రోజుల వరకు ముట్టకు 4 డబ్బు బుడ్డిలో అమృతమును.

పొత్తిరుము.— పి. డి. సావంత్,
ఉత్త. వననవాడి, నెంకి బొంబాయి.
Proprietor: P. D. SAVANT,
Panarwadi, No. 144, No. 2, BOMBAY

పాశ్యపు వెంకటాచలవణ్ణితులవారి ఆయుర్వేదీయ సిద్ధావధములు.

1. లక్ష్యవిలాసము:—లక్ష్యముల క్షేమములకు లక్ష్యవిలాస సంయుక్తము నిశాగులై యున్నాను. ఒక యొక లక్ష్యవిలాస రకముగల సీసా తమయొద్ద నుండేనేని క్షేమకు శక్తికృతమైన సిద్ధావధము వేరొకటి లేదని తాము సంశోధముగ బల్కుగలరు. దినజ్వరము, మాదక శాలిన జ్వరములు, సన్న పాకము మొదలగునవి తక్కువ గుణ మును. సీసా 1-8 1-0-0, రుక్ 1 ఇవాం. (594-801)
2. క్రినివాసతైలం:—క్షేమగర్భలమును, మందుల నొప్పి పోవుటకును మంచిమందు. సీసా 1-8 0-8-0, రుక్ 1 ఇవాం.
3. కైకావనాసనం:—దీని నేనించినప్పటి నుండియే మూత్రమును కట్టిక (కలరా) వాంతివేర్చి, శీతభేది, అజీర్ణ భేదులు గుణము కాగలరు. సీసా 1-8 1-0-0, రుక్ 1 ఇవాం.
4. బాలనాభోదయము:—బిడ్డలకు బలకాగి; తియ్యని మందు. మందుము, మలబద్ధము, అజీర్ణ భేది, కృశకృము, కడుపుబ్బియుండుట, అకలితేకుండుట మొదలగునవి గుణమును బిడ్డలు పుష్టిగలవగును. సీసా 1-8 0-12-0 రుక్ 1 ఇవాం.
5. లోకామనాసర కస్తూరిమాత్రము:—బిడ్డలకు కడు

శిశు ముదిరినవారికి, బాలింతలకు ఉత్తముగల కారి. వందము, పడిశము, దగ్గు, అజీర్ణము, శీతవాతం, పార్శ్వవాయువు, మలబద్ధం, జ్వరం, చలిజ్వరము, యర్వులము మొదలగు యిం గనశక రోగములను గుణముతో మును.

- 250 మాత్రము గల సీసా 0-4-0
- కపాణి కర్మతో 5-8 1-8-0
- " " 12-8 2-18-0
- " " 25-8 5-8-0

పతి రోగములతోనూడ అనుపానము తెకగున పంపబడును.
శ్రీ సీతారాముల వైద్యశాల, మైసూరు.